

KIESINGERIS PARYŽIUJE

PER PASKUTINĮ PASITARIMĄ SU VOKIETIJOS KANCLERIU DE GAULLE PASIRODĖ LABAI MALONUS IR PADARĖ KAI KURIŲ NUOLAUDŲ DĖL D. BRITANIJOS PRIĖMIMO Į EUROPOS BENDRĄJĄ RINKĄ, KAS TAČIAU DAR NEDAVĖ JOKIŲ KONKREČIŲ REZULTATŲ.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

"Duonos, ponas vicekanceleris? Paimkite dar kumpio!" — pats de Gaulle.

IŠ VISO PASAULIO

● GRUPE SENATORIŲ ir kongresmanų, turį abejuose parlamento rūmuose platų pritarimą, ruošia pakeitimus vidaus saugumo įstatymui. Kai kurios to įstatymo spragos ir neišskumai davė progos Vyr. Teismui daryti sprendimus, kuriais administraciniams organams buvo surištos rankos kovojant su subversija ir kt. nusikaltimais, pavojingais krašto saugumui.

Tokiais padėdžiai esant, galėjo vėl iškelti galvas komunistai, riaušių organizatoriai ir priešvalstybiniai nusistatę agitatoriai.

● KALBANT apie kandidatus artėjantiems prezidento rinkimams, respublikonų gretose jau aiškiai pirmauja R. Nixonas, G. Romney nesulaukia reikiamo populiarumo masėse, Rockefelleris nukentėjo politškai savo įsikišimu į New Yorko "atmatų kovą". Dar lieka Reagan, kurio vaidmuo turės paaiškėti vėliau.

● SENATORIAUS ROBERT F. KENNEDY kalba, prieš trejetą savaitių pasakyta Chicagoje (toje kalboje jis pasmerkė karą Vietnamo vieno jo kolegų senatoriaus buvo išgarbinta Senate ir įrašyta į "Congressional Record". Tos kalbos admiratorius — senatorius iš Massachusetts — Edward Kennedy.

● GENERALISSIMO FRANCO, Ispanijos valdovas, keičia savo užsienio politiką. Šiuometu Ispanijos spaudoje smarkiai kritikuojama Amerika, jos politika Vietname ir t.t.

Franco suartėjo su nacių ir fašistų "ašimi" jiems jau karą aiškiai pralaimint. Dabartin galvojama, jog Amerika yra įklimpusi Vietname ir ūkiniam gyvenime tiek, kad laikas prisiliesti prie — gen. De Gaulle.

● GEN. MOSHE DAYAN, Izraelio krašto apsaugos ministras, nesijaudina, kad JAV vėl pristatys ginklus Jordanijai. Anot jo, ginklų pristatymą iš Sov. S-gos seka ir būriai "instruktoriai". Be to, tuo pačiu tikimasi gauti iš JAV Izraeliui pažadėtus Phantom lėktuvus.

● JAV MARINŲ DALINIAI iškėlė Amerikos vėliavą sunkiai atkovotos Hue miesto tvirtovės bokšte. Dar tebekovojama su mirtinai užsispyrusiais komunistų daliniais, 2.000 JAV karių bando apsupti priešo likučius ir užkirsti kelią ginklų pristatymui.

● KINIETIŠKI PABŪKLAI 107 mm raketų šaudymui randami 5 mylių nuo Saigono orbitės. Pabūklai sunkvežimiais pristatomi per Cambodiją. Tai vis ženklai, kad ir didesni pėstininkų daliniai artėja ir supa Saigoną.

● BUDAPEŠTE renkasi komunistinių partijų valdovai iš 70 įvairiausių pasaulio kraštų. Toji konferencija būdinga tuo, kad atstovai renkasi ne vien tik paploti Kremliaus įsakymams, bet kartu pareikšti ir savo skirtingą nusistatymą. Kai vieni iš anksto jau atmeta R. Kinijos "ekskomunizavimo" idėją, kiti aiškiai pasisako prieš monolitinę Kremliaus norą Stalino metoduais valdyti kitų kraštų komunistus.

Kremlius nepalankiomis idėjomis ypatingai reikiąsi Rumunijos ir Čekoslovakijos atstovai.

le ragino prie užkandžių stalo Vokietijos vicekanceleris ir užsienio reikalų ministras Willy Brandt'ą, kurio kalba Ravensburgo socialdemokratų susirinkime (žiūr. Dirvos vasario 16 d. Nr.) buvo privedusi prie santykių įtempimo. Dabartinis de Gaulle lipšnumas turėjo parodyti, kad tas incidentas buvo visiškai užmirštas. Prancūzijos užsienio reikalų ministras Couve de Murville, kuris su Brandtu kalbėjo angliškai, apgailestavo, kad jis tik vėliau sužinojęs visą tiesą apie tą incidentą, kaltę už tai sumesdamas vokiečių pareigūnams, kurie buvę 'clumsy'!

Per 2 valandas trukusį privatų pasikalbėjimą tarp kancelerio ir de Gaulle, vokiečiai mandagiai davė suprasti prancūzui, kad vokiečių delegacija, kurią sudaro 8 ministrai, 6 valstybės sekretoriai ir daugybė kitų pareigūnų, viso 90 žmonių, labai nenorėtų grįžti iš šio pusmetinio Prancūzijos — Vokietijos vyriausybės galvų susitikimo tuščiomis rankomis. Vokietijos plačioji visuomenė negalės suprasti prancūzų užsispyrimo prieš britų įsileidimą į Bendrąją Rinką ir tuo pačiu tos institucijos tolimesnė ateitis atsidurs pavojų. De Gaulle Kiesingerį nuramino. Esama nemažų galimybių. Jas paaiškina Prancūzijos ministras pirmininkas Pompidou po vaišių.

Pompidou atsinešė visą sąrašą prekių, dėl kurių tarp Bendrosios Rinkos partnerių ir norinčių į ją įstoti galima būtų specialiai susitarti, padaryti specialius "arrangements", kurie tačia turėtų sutikti su tarptautiniais muitų ir prekybos sutarimais.

Čia de Gaulle nutraukė savo ministerių pirminką, pastebėdamas, kad čia galima būtų padaryti išimčių. Vokiečiai tuo įsikišimu buvo maloniai nustebinti. Tiesa, iki šiol britai reikalavo pilnateisio įsileidimo, apie jokių 'arrangements' jie nenorėjo girdėti, tačiau vokiečiai apsiėmę ginti britų bylą prieš de Gaulle, turi sąjungininką — Švediją. Mat, jei Britanija būtų priimta, to paties prašytųsi ir Švedija, jei tačiau britai nebūtų priimti, patys švedai prašytųsi kokios nors 'arrangement' ir tuo pačiu susilpnintų britų pozicijas. Dėl to Brandtas tuojau pat paskambino Švedijos ministeriui pirmininkui Erlanderiui prašydamas iš savo pusės paveikti premjerą Wilsoną.

Jei tačiau britai ir sudarytų koki 'arrangement'ą, jų priėmimo klausimas dar toli gražu nepajudėtų iš vietos, nes de Gaulle ir toliau reikalauja, kad jie pirma — pakeltų savo ūkio lygį iki Bendrosios Rinkos valstybių, ir antra — atsakytų bet kokių specialių ryšių su JAV. Abi sąlygos sunkiai išpildomos. Tačiau ir šiais klausimais de Gaulle sutiko vėliau dar pakalbėti.

Dėl viso to vokiečiai buvo savo vizitui patenkinti. Kiesingeris samprotavo, kad dabar žodis priklauso vėl britams, o Brandtas džiaugėsi, kad vėl šiek tiek buvo pajudėta, svarbiausia — "Die Kuh ist vom Eis" (karvė nuvesta nuo ledo)...

Opiu atominių ginklų klausimu visai nesitarėta. Prancūzai nėra sužavėti amerikiečių — sovietų susitarimu dėl nedavimo atominių ginklų jų dar neturintiems kraštams, tačiau neturi nieko prieš, kad vokiečiai tai tarti pasirašytų ir tuo dar kartą susirištų sau rankas.

● 150 FBI agentų dirba išsijuose aiškinant ir ieškant žmones, metusius sprogstamąsias bombas į Sov. S-gos ambasadą

JAV senatorius Frank Lausche, pasakęs pagrindinę kalbą Vasario 16 minėjime Clevelande, kalbasi su minėjimo rengėjais. Stovi iš kairės K.S. Karpius, senatorius Frank Lausche, Ingrida Bublėnė ir inž. R. Kudukis.

REGISTRUOKITES Į JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSA

Šiais jubiliejiniais metais Dirva, talkinama ALT Sąjungos Clevelando skyriaus, rugsėjo 28 d. Clevelande rengia tradicinį JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSA, kurio laimėtojams skiriamos 3 premijos. Pirmoji premija — \$300.00, antroji — \$200.00 ir trečioji — \$150.00. Konkurse kviečiami dalyvauti jaunieji dainininkai iš JAV ir Kanados.

Konkurse gali dalyvauti lietuvių kilmės moterys ir vyrai, nevyresni kaip 28 metų amžiaus, iš anksto pranešę apie tai Dirvai, bet ne vėliau, kaip iki rugsėjo 1 d. Įsiregistruojant reikia pranešti balso rūšį, kur mokosi dainavimo, tikslų adresą ir atsiųsti vieną fotografiją, tinkančią laikraščiui.

Visi konkurso dalyviai, atvykę į Clevelandą, gaus

rengėjų parūpintą nakvynę lietuvių šeimose ir čia neturės jokių išlaidų.

Konkurse dainininkai turės padainuoti po tris savo pačių pasirinktas dainas. Viena iš jų turi būti lietuvių kompozitorių kūrinys, kitos dvi gali būti ir svetimačių kūrinių. Dvi iš trijų dainų turi būti dainuojamos lietuviškai, o trečioji gali būti dainuojama ir originaline kalba.

Visiems konkurso dalyviams bus parūpintas akompaniatorius. Norintieji gali ir savo akompaniatorių atsivežti. Jei kuris iš konkurso dalyvių numato sunkumų kelionės išlaidas apmokėti, apie tai tuoj praneša Dirvai. Rengėjai stengsis padėti ir tuos sunkumus nugabėti.

CLEVELANDE MIRĖ GENEROLAS KAZYS TALLAT-KELPŠA

Ilgesnį laiką sirgęs ir paguldytas ligoninėje 1968 m. vasario 22 d. Clevelande mirė Lietuvos kariuomenės brigados generolas, LVS Ramovė Clevelando Sk. garbės narys Kazys Tallat-Kelpša, sulaukęs 75 metų amžiaus.

Velionis, 1914 m. baigęs Kauno komercinę gimnaziją, jau savo jaunystėje pasirinko karinę tarnybą, pradėjęs ją rusų kariuomenėje. 1915 m. pakeltas karininku ir 1918 m. grįžęs Lietuvon, pasižymėjo ne tik kariniais, bet ir diplomatiniais bei pedagoginiais gabumais. Dalyvavo tautos misijoje Paryžiuje, o 1920 m. buvo Lietuvos karinio atstovo Latvijai ir Estijai. 1926 m. baigė belgų gen. štabo akademią ir grįžęs iš studijų dirbo Lietuvos kariuomenės štabe, dėstė karininkų kursuose.

1934-1940 m. buvo Lietuvos kavalerijos viršininku. Jo pastangų dėka buvo suorganizuotas 3 dragūnų Geležinio vilko

Dirva, rengdama jaunųjų dainininkų konkursus, kurių pirmasis įvyko 1959 m., aukščiausiu tikslu laikė iškelti mūsų priaugusių dainos jėgas, jas premijomis paremti ir sudaryti bent minimalias materialines sąlygas toliau tobulintis. Šio konkurso laimėtojai būna kviečiami koncertams ir tie kvietimai jauniems dainininkams duoda progos arčiau susirūsti su lietuvių kolonijomis.

Dainininkų turime nemaža, tačiau vis dėlto reikalingas jaunesniųjų prieauglis. Reikia remti jaunimą, kuris turi pasiryžimą studijuoti dainavimą. Šio konkurso vienas svarbiausių tikslų ir yra ieškoti jaunųjų talentų ir juos paremti.

pulkas, kavalerija sustiprinta šarvuočiais ir raitąja artilerija.

Bolševikams okupavus Lietuvą, iš kariuomenės buvo atleistas, o 1944 m. pasitraukė su šeima į vakarus.

Nuo 1949 m. gyveno Clevelande ir aktyviai reikėsi ramovėnų eilėse.

PRANCŪZIJA

● Prancūzijos lietuviai Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį minėjo vasario 18 Paryžiuje. Kalbas pasakė Lietuvos Diplomatinijos Šešas S. Lozoraitis, Prancūzijos-Pabaltijo Draugijos pirmininkas gen. Ganeval, Poeto Milašiaus bičiulių draugijos vicepir. A. Salvaire, estų, latvių atstovai ir kiti. Meninę programą išpildė: prie pianino J. Soriano, Milašiaus poemos deklamavo K. Kasiulis ir tautinius šokius pašoko Paryžiaus lietuvių studentų grupė. Prieš tai lietuvių koplyčioje įvyko pamaldos, kurias atnašavo Paryžiaus arkivyskupo pagalbininkas Mgr. J. Gouet.

— Maestru trūksta dažų. Eik ieškoti!

KIM PHILBY -- 'šimtmečio šnipas'

Kelias minutes prieš vidurnaktį aukštas vyras išėjo į 5-to aukšto balkoną ir pasižiūrėjo į savo laikrodį. Pastovėjęs kelias minutes jis vėl pasižiūrėjo į laikrodį ir pamosikavo kaž kokių daiktų, kurio namus stebėjęs slaptosios Libanono policijos seklys negalėjo atpažinti. Už tat kitą naktį, kai jis pradėjo savo budėjimą prie Beirut Kantari gatvės namų, jis jau buvo aprūpintas specialiais žiūronais. Mat, seklio viršininkas, Libanono slapotosios policijos šefas pulkininkas Raufik Džalbut, įtarė, kad sekamas asmuo, žinomų britų laikraščių "Economist" ir "Observer" korespondentas Kim Philby verčiasi špionazu ir iš balkono davė signalus aptemdyta kišenine lempute. Bet kaip susekti tą, kam tas, pašaliniamis nematomas, signalas skiriamas?

Po kelių savaičių kruopštaus sekimo pagaliau buvo suimtas nutukęs armėnas, kuris prisipažino gavęs tam tikrus dokumentus iš Kim Philby ir juos atidavęs nežinomam asmeniui. Kai Džalbut apie tai informavo britų slaptąją tarybą, jos pareigūnai patarė suimti armėną palaikyti keletą savaičių kalėjime, per tą laiką Philby, netekęs ryšininko, gal pats pabandyti susieiti į kontaktą su tuo trečiuoju nežinomu asmeniu.

Taip ir atsitiko. Mėnesių po armėno suėmimo praėjus, Kim vieną gražų vakarą išėjo iš namų ir pašaukė taxi. Su juo jis nuvažiavo į Beirut linksmybių centrą, ten paėmė kitą taxi ir nuvažiavo į kitą miesto dalį, kur išlipo prie saldinių

krautuvės. Kiek paėjęs jis įėjo į namą, kurio pirmo aukšto lange greitai pasirodė šviesa. Po kiek laiko iš to namo iš-

KIM PHILBY

ėjo jaunas vyras šviesiais plaukais.

Iš to vyro išvaizdos aprašymo Džalbutui buvo aišku, kad jis buvo sovietų pareigūnas. Apie tai sužinoję britai į Beirutą tuojau pasiuntė geriausius savo žvalgybos tardytojus, kurie tuojau išsileido į daugiau ar mažiau draugiškus pasikalbėjimus su Kim Philby. Pasikalbėjimai tęsėsi net du mėnesius: nuo 1962 m. lapkričio iki 1963 sausio mėn. vidurio. Pagaliau Philby pastebėjo, kad tardytojai daugiau žino negu jis tikėjosi ir prisipažino:

"Taip, jau 30 metų esu Sovietų Sąjungos šnipas. Aš esu sovietų slapotosios tarnybos karininkas".

Po savaitės, sausio 23 d. Philby dingo, kas žinoma negalėjo likti slaplaptim kitiems žurnalistas -- Philby kolegoms. Jie sugalvojo visokių galimų teorijų. Britų vyriausybė, kuri jau viską žinojo, tylėjo. Pagaliau 1963 m. liepos 1 d. Izvestija paskelbė:

"Britų pilietis H.A. R. Philby, kuris turėjo

vadovaujančią vietą britų slaptoje tarnyboje, paprašė sovietų įstaigų politinio azilio teisės. Kaip patiriama, Aukščiausioji Taryba jo prašymą patenkino".

Didžiosios Britanijos vyriausybė ir toliau laikėsi santūriai, nors jos vardu premjero pavaduotojas Edward Heath ir turėjo pranešti, kad pagal paties Philby pareikšimą, jis nuo 1946 metų tarnavęs sovietams.

Tą, ką vyriausybė nutylėjo, išaiškino spauda. Pagal laikraščius išėjo, kad Philby buvo tikrai 'šimtmečio šnipas' kaip jį pavadino paryžiškis 'Express', kuris tris dešimtmečius rausėsi po Vakarų žvalgybos pastais.

Jis padarė daugiau savo kraštui žalos negu austras gen. štabo pulkininkas Alfred Riedl, kuris rusams išdavė Austrijos - Vengrijos karo žygio prieš Rusiją planus prieš pat pirmą pasaulinį karą ir nusižudė.

Philby sukėlė mažiau įtarimo negu vokiečių žurnalistas Richard Sorge, kuris antro karo metu, būdamas Japonijoje, išdavė sovietams vokiečių puolimo numatomą datą, ir buvo pakartas.

Jis pasirodė apskretnis už tuos vokiečių vyrus ir moteris, kurie šnipinėjo sovietų naujai sudarę špionazą grupę 'Rote Kapelle', kurią Gestapo pagaliau išaiškino.

Kaip Philby buvopatikimas britams ir naudingas... sovietams, galima spręsti iš jo užimtų vietų:

* nuo 1944 iki 1947 m. jis buvo britų kontraspionazų tarnybos viršininkas ir žinojo beveik viską apie britų špionazą Sovietų Sąjungoje ir jos satelituose;

* 1947-1949 metais jis vadovavo britų Artimųjų Rytų špionazui;

* pagaliau kaip britų slapotosios tarnybos ryšininkas Washington (1949-1951 m.) jis 'padėjo' organizuoti CIA ir išpėjo apie grėsiantį areštą abu aukštus britų diplomatus Guy Burgess ir Donald Maclean, kurie daug paslapčių išdavė sovietams.

Už nuopelnus Philby

buvo Franco apdovanojamas Ispanijos karinio užsitarnavimo ordino pirmos klasės kryžiumi, gavo D. Britanijos Imperijos ordiną ir, kaip vėliau paaiškėjo, sovietų raudonosios vėliavos ordiną.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ FONDO NARIAI

1968 m. sausio mėn. įstojo į LF narius: Dr. Jonas Valaitis \$500.00, A. A. Jurgio Pauliko Atm. Inašas \$305. Po \$200.00: Stasys Šurkus (pensininkas) a. a. sav.-kūr. Adomo Zabuko Atm. In. ir Albina ir Mykolas Smelstoriai. \$150.00 — a. a. Jono Warekojo-Varekojo Atm. In. Po \$100.00: East St. Louis, Ill. Apylinkių Choras "AUSRA", a. a. dr. Juozo Leimono Atm. In., Jonas ir Magdaleną Miškiniai, Brig. gen. gyd. a. a. Vlado Nagiaus-Nagevičiaus Atm. In., Vladas ir Janina Ramūnai, Balys Jonynas, Stasys Motuzas (V. Vokietija), a. a. dr. Antano Rudoko Atm. In., Aloyzas Rudzitas, kun. Alfonsas Babonas, Bronius Palkus, Felicijus ir Marija Raubai, a. a. Juozo Baltrušaičio Atm. In., Vincas ir Viltis Butvydai, Vladas ir Izabelė Dilai, Kazys Šipaila, Balys Šarkenis, Jonas ir Marcelė Vaitkūnai (pensininkai), Jonas Balbokas, a. a. Viktoro Balboko Atm. In., a. a. Antano Mieželio Atm. In., a. a. Broniaus Mieželio Atm. In., Ignas ir Janina Skirgudai, a. a. Sofijos Lašinskaitės-Macežinskienės Atm. In., Vidutė Rėklaitytė (5 metų gimtadienio proga, jos seneliai P. ir A. Rėklaičiai, ją įrašė į LF narius).

Tuo pačiu laikotarpiu savo įnašus padidino: Kazys Algenis iki 300.00, LB Brighton Parko Apylinkė iki \$600.00, Kazys ir Stasė Tamošaičiai iki \$600.00, Jonas ir Elena Vaičiai iki \$150.00, dr. A. A. Stankus iki \$750.00, Vet. gyd. Anicetas Grigaliūnas iki \$750, Omahos Liet. Medžiot. ir Meškeriotųjų Klubas "Aras" iki \$300.00, kun. Benediktas Sugintas iki \$800.00, Matas ir Valė Tyalai iki \$200.00, Beverly Shores Lietuvių Klubas iki \$200.00, Prano Urbano Atm. In. iki \$1,000.00, dr. Zigmas ir Marcelė Rudaičiai iki \$525.00, LVS Ramovės Omahos Skyrius iki \$600, Z. T. (pavardės prašė neskelbti) iki \$1000.00, inž. Kazys ir Stasė Tamošaičiai iki \$1,000.00, Stasys Au-

IŠ KITOS PUSĖS...

Šioje vietoje jau minėjau kokią siaubingą išpūdį man padarė Jono Šoliūno 'išpažintis' naujo SPORTO pirmame puslapyje. Bet, žinoma, pirmas puslapis dar ne viskas. 16 puslapių gražiai išleistam sąsiuvinyje yra šiek tiek žinių iš sporto gyvenimo, nors atrodytų, kad per 9 mėnesius, praėjusius nuo paskutinio to žurnalo pasirodymo, jų galėjo būti daugiau.

Kiek daugiau 'politiškai' nusiteikusiame skaitytojui be abejo rūpėtų kaip SPORTAS įvertino krepšininkų 'žygi' į okupuotą Lietuvą. Ta kelionė minima skyriuje 'Iš spaudos', kur cituojamas Vilniaus Sportas, savo nuomones apie ją tačiau pareiškia kolumnistai. Štai Algirdas Daukša savo "skeveldrose" pastebi:

"Kaip matėme, 1967 m. nuvykėliai iš Amerikos alkstėje liūdnokai atrodė. Pasak Vilniaus spaudos, nė vienas iš svečių netiktų dabartinę Lietuvos rinktinę. Nuvažiavo, įskaitant ir vadovus, nevykėliai..."

O Antanas Bagdžiūnas savo "Sešėliuose ir prošvaistėse" teigia:

"Kad ir kažin kaip norėtumėm pateisinti tos kelionės vadovų tikslus, vienas sakinyss iš nesenai gauto laiško iš okupuotos Lietuvos išblaško iš Amerikoje gyvenančių organizatorių galvų jų padarytą 'didvyrišką' darbą... 'mes didžiujamės Amerikos lietuviais sportininkais, kurie prisidėjo prie mūsų didžiosios tėvynės revoliucijos šventės...'"

Sportas ir politika kaž kaip nesiderina, tačiau politikai, ar jais norintieji būti, sportą vis nori išnaudoti savo reikalams. Kaip liudija Stepas Garbačiauskas savo prisiminimuose apie sporto pradžią Lietuvoje, (kurie, man atrodo, yra daug idomesni senesniam mūsų kartai negu pradedantiems ir todėl vertėtų juos paskelbti plačiau pasklidusioje spaudoje), pirmą sykį Lietuvoje sportą politikai norėjo paglemžti krikšč. demokratų. Į sporto lygos suvažiavimą 1923 m. jie atsiuntė tiek daug savo LGSF (Lietuvos Gimnastikos ir Sporto Federacijos) atstovų, kad tie viską nubalsavo savo naudai ir tikruosius sportininkus privertė pasitraukti. Panašus 'sportas', kaip žinia, buvo prarastas ir VLIK...

Dar vienas klausimas. Ar yra prasmės gerą krepšininką būtinai padaryti ir lietuviybės ambasadorium? Pranas Mickevičius iš savo 'Užrašų Knygutės' pateikia štai ką:

"1967 m. pradžioje Milwaukee Journal sporto skyriuje buvo paskelbtas pasikalbėjimas su mums ne kartą matytu ir nuolat girdimu W (Vladu) Budriūnu". Tas vyras dabar save vadinąs Whitney Budrun, pasigyrė buvęs Lietuvos vyriausybės pakviestas sudaryti Lietuvos krepšininkų rinktinę, kuri po dviejų metų su puse darbo iš tikro laimėjo Europos pirmenybes. Vėliau prasidėjęs karas, kuris sutrukdė jo didžiausius užsimojimus: pastatyti Lietuvoje bowling alley, golfo lauką ir atsigabenti "ice cream" mašiną. Dėl to ir tik dėlto tebūnie prakeiktas Hitleris."

P. Mickevičius toliau pastebi: "...po tokio skrupulingo rūpesčio savo bizneliu, buvo bergždžia skaityti jo pasikalbėjimą ir tikėti rasti žinių bendrai apie Lietuvą".

Tai vertėtų atsiminti kalbant apie naujos krepšinio komandos sudarymą ir visuomenės aukomis jos pasiuntimą garsinti Lietuvos vardą... Tolimuosiuose Rytuose. (vm)

gonis iki \$150.00, kun. Antanas Račkauskas iki \$500, Nežinomo Lietuvos Partizano In. iki \$1,236.16 ir Nežinomo Lietuvos Kario In. iki \$77-.80. (Sk.)

VELYKINIAI ATVIRUKAI GAUNAMI DIRVOJE

Kaina: 10, 15, 25 c. Taip pat yra atvirukų Motinos Dienai, Vardo Dienai ir gimtadieniui.

HELP WANTED MALE

BORING MILL OPERATORS

DIE MAKERS DIE TRYOUT

PUNCH FINISHERS

DIE BARBERS

SHAPER OPERATORS

CUTTER GRINDERS

MUST HAVE 8 YEARS EXPERIENCE

CONGRESS TOOL & DIE

3300 DENTON DETROIT, MICH. 313 — 871-9202

Skaityk ir platink DIRVĄ

Milžiniška Lietuvos vėliava viena stiebe plevėsavo ištisą savaitę Riverhead, N.Y., prie Suffolk County Centro. Vėliavą pakeliant stovė iš kairės: J. Giedraitis, N. Umbrazaite, inž. K. Miklas, County Executive H. Lee Dennison, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Armonai ir V. Radzivas.

V. Maželio nuotrauka

Tik per Angliją... Pigiau, greičiau, geriau, galima pasiųsti dovanų siuntinėlius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar, jau pats laikas pagalvoti kokį dovanų siuntinėlių sudaryti ir pasiųsti savo giminėms. Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

VASARINIS 1968. 1.

Gėlėto, nepermatomo, storo nailono medžiaga dėl 4 suknelių, 3½ jardo vilnonės angliškos labai geros vyriškai eilutei medžiagos, 3½ jardo, vilnonės angliškos moteriškai eilutei medžiagos, 1 terelyno bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 p. vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių.

\$75.00.

VASARINIS 1968. 2.

Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3½ jardo vilnonės angliškos puikios eilutei medžiagos, stora nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai labai geros rūšies nailoniniai marškiniai, 1 sv. šokoladinių saldinių, vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis.

\$75.00.

Taip pat, į betkurį siuntinį galima pridėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė skarelė \$4.00, nailoninis itališkas lietpaltis \$10.00, vyriški arba moteriški megstukai \$12.00, nailoniniai marškiniai vyriški \$7.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės \$2.00.

BALTIC STORES LTD.,

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir jūsų pačių supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Principai? Kas jie?

Atsigrižtantieji į 1967 metus rašo, kad tai buvo metai, kuriuose ryškiausiai atsispindėjo klausimai, kalbant apie politines, ekonomines, religines ir kitas vertybes, kuriomis bazuojasi dabartinio meto laisvojo pasaulio visuomenės struktūra. Ką gi visa tai reiškia? Tikro atsakymo niekas nepatiekia. Vieni galvoja, jog ardymas senųjų visuomeninio gyvenimo standartų reiškia pažangios galvosenos sveiką renesansą. Kitų nuomone, tai nekas kita, kaip kelias į moralinį nuosmūkį ir anarchiją. Daugelis "žinovų" pasisakymų veda tik į dar didesnes painiavas, pasimetimą, nenusivokimą. Paaškęs tik vienas dalykas, būtent, sumažėjo respektas principams, kuriais remiasi savivaldos dėsnių demokratiniuose santvarkoje. Pačios visuomenės renkami ir laisvai aptariami vykdomieji organai nebesilaikia jiems priklauso respekto. Neveltui primenama, kad Amerikos kūrėjai jau prieš 200 metų išpėjo, jog šiam kraštui galys grėsti pavojus ateis iš vidaus, iš pačios visuomenės tarpo. Paskelbtosios laisvės, plati savivalda ir visi kiti išskirtinai originalūs konstituciniai principai jau tada buvo laikomi eksperimentu, nei nepramantant, kiek toji santvarka suteiks galimybių krašto civilizacijai ir ūkinei jėgai išbūti. Šis išbūjimas, išsiplėtęs į nepaprastą žmonių gerbūvio dimensijas bet gi užtemdė akis tų ekstremistų, kurie nežiduri pačių principų ir tų principų išsišakojimų, kurių dėka kraštas galėjo iškilti ir dar turi neišsenkamų galimybių kilti ateityje.

Nenuostabu, kad Amerikoje daugelis jau nebesupranta ir nebežiduri tų pagrindinių principų, dėl kurių pusė milijono jaunų Amerikos vyrų rizikuoja savo gyvybėmis Vietname.

Sakoma, jog principai yra tam, kad apie juos būtų kalbama ir rašoma, bet jais negyvenama. Dažnai skelbiamų principų laikytis reikalaujama iš kitų, užmirštant save. Dar dažniau žmonės, kalbėdami apie ateitį, tuo bando išvengti dabarties išpaireigojimų. Visa tai skamba kaip kieno nors sugalvoti aforizmai. Bet matome, kad jie nėra nutolę nuo gyvenimo tikrovės.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI LIETUVOS PASIUNTINYBĖJE

Vasario 16 proga Lietuvos Atstovų J. Kajecką pasveikino kortelėmis Valstybės Sekretorius, Valstybės Pasekretorius, Ambasadorius at Large William Averell Harriman, Ambasadorius Protokolo Šefas, Valstybės Sekretoriaus Padėjėjas Europos Reikalams bei kiti Valstybės Sekretoriaus Padėjėjai, eilė aukštųjų Valstybės Departamentų pareigūnų ir Vokietijos bei Laos ambasadoriai.

Telefonu pasveikino Dipl. Korpuso Dekanas, Nicaragua Ambasadorius.

Į Lietuvos Atstovo ir ponios O. Kajeckienės surengtą Vasario šešioliktosios priėmimą Pasiuntinybėje atsilankė ir asmeniškai sveikino ponias Dean Rusk, Valstybės Sekretoriaus žmona, Valstybės Sekretoriaus Padėjėjo pavaduotojas Europos Reikalams ir ponias Walter Stoessel, jr., Valstybės Sekr. Padėjėjo Administracijos Reikalams pavaduotojas Michel Cieplinski, Rytų Europos Direktoriaus Raymond E. Lisle, buvęs Valstybės Pasekretoriaus Administracijos Reikalams, Ambasadorius Loy Henderson, buvęs Rytų Europos Direktoriaus ir ponias Harold C. Vedeler, Baltijos Skyriaus viršininkas ir ponias Homer R. Phels, jr., buvęs Baltijos skyriaus virši-

ninkas Alton L. Jenkins, Protokolo pareigūnai — Clement Conger su žmona, Miss Lenore Thomas bei kiti Valstybės Departamento pareigūnai ir pareigūnės.

Į priėmimą atsilankė ponias John Foster Dulles, kuri beveik niekur į priėmimus, dėl sveikatos, nebesilanko. Tuo ji parodė nepaprastą Lietuvai palankumą.

Pirmąkart į Pasiuntinybę priėmimą atsilankė Atstovų Rūmų Speakeris, John W. McCormack. Taip pat priėmimo dalyvavo senatorius Vance Hartke, Senato kapelionas dr. Frederick Brown Harris su žmona, kongresmanas Daniel J. Flood, Atstovo W. T. Murphy, iš Chicago, žmona, su dukterimi.

Iš Diplomatinio Korpuso priėmimo dalyvavo — Dipl. Korpuso Dekanas, Nicaragua ambasadorius ir Congo, Guyanos, Jamaicos, Libijos, Liuksemburgo, Nigerio, Rwandos, Trinidad & Tobago ambasadoriai su žmonomis, Bolivijos ambasadorius prie Amerikos Valstybių Organizacijos su žmona (lietuvaite), Latvijos atstovas dr. Spekke, Latvijos Pasiuntinybės patarėjas su žmona, Estijos Atstovas, Gen. Konsulas New Yorke, su žmona ir Vokietijos, Kinijos bei Kuwaito ambasadų ministrai

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos choras su dirigentu komp. Br. Budriūnu, solistais Birute ir Rimu Dabšiais ir akompaniatore R. Apeikyte, išpildžius B. Budriūno naują kantatą "Lietuvos šviesos keliu".

'LIETUVOS ŠVIESOS KELIU'

Jubiliejinis Vasario 16-tos dienos minėjimas įvyko vasario 11 puošnioj Statler Hilton viešbučio salėje, dalyvaujant arti tūkstančiui asmenų. Minėjimą atidarė ALT pirmininkas J. Činga, sol. R. Dabšiui sugiedant Amerikos himną. Invokaci-

— patarėjai, Apaštališkasis Delegatas ark. L. Raimondis su Delegatūros sekretorium prel. Balducci, msgr. Thorning, Tėvas Walter Cizek, S. J., buvęs Sibiro kalnys, Latvių pastorius Veinbergs, klebonai — J. Gedra, Pr. Valukevičius, J. Znotinas, kun. K. Pugevičius, Tėvai dominionai — K. Žvirblis ir dr. T. Žiūraitis.

Priėmimo dalyvavo taip pat buvęs Vyr. Teisėjas District of Columbia — Mc Guire su žmona, gen. Erskine, Logan ir Markel su žmonomis, Miss M. Nealy, prof. dr. L. Dobriansky ir prof. Janse su žmonomis, Burke Walsh, NCWC spaudos skyriaus vedėjas, Zlotnick ir Gookin su žmonomis, bankininkai — L. Correa, P. Knowles su žmona, ponias E. Pearce, Gen. Fed. Motery Klubų pirmininkė, John F. Cloutman su žmona, Latvijos Pas. Sąjungos pirm. prof. P. Lejinis su žmona, ponias Gerhardt bei keletas žurnalistų ir buvęs Press Club pirm. Cosgrove.

Priėmimą atsilankė ir keletas lietuvių iš New Yorke, Philadelphia, Baltimorės bei kitų vietovių, jų tarpe — Nadas Rastenis su žmona, dr. J. Bachulus, plk. Matulis bei kiti. Taip pat priėmimo dalyvavo ponias P. Bizauskienė, Lietuvos Neprik. Akto signataro ir buvusio ministerio Washingtonė žmona, A. Adžgauskaitė, buvusi ilgametė Pasiuntinybės Washingtonė pareigūnė, Amerikos Balso Lietuvių Skyriaus pareigūnai bei Washingtono lietuvių kolonijos atstovai. Priėmimo dalyvavo virš 300 žmonių.

ją perskaitė kun. dr. P. Celišius. Žodžiu sveikino kons. dr. J. Bielskis, latvių, estų ir vietos valdžios atstovai. Pagrindiniu kalbėtoju buvo VLIKo pirmininkas dr. K. Valiūnas, kuris apibūdino minėjimo prasmę, VLIKo reikšmę ir perskaitė aštuonis rezoliucinius punktus liečiančius tautos gelbėjimą. Taip pat pasidžiaugė kolonijos geru susiorganizavimu bei aktyvumu.

Minėjimo meninei daliai vadovaujas J. Činga, iškvietė Br. Budriūną ir B. Brazdžionį, kuriuos už kantatą "Lietuvos šviesos keliu", apdovanojo gėlėmis. Į tai susirinkusieji labai jautriai reagavo triukšmingu plojimu. B. Brazdžionis paskaitė tai dienai skirtą, naują sukurta eilėraštį. Tautinių šokių grupė "Audra", vadovaujama I. Tumienės, išpildė tris tautinius šokus.

Meninę dalį atliko Šv. Kazimiero parapijos choras su sol. Birute ir Rimtautu Dabšiais, vad. komp. Br. Budriūno ir akomponuojant pianistei Raimondai Apeikytei. Programa pradėta dviem ištraukom iš operos "Grażina" — J. Karnavičiaus: "Ižanginiu Choru" ir "Jaunojo Bajoro Daina".

Po to sekė kantata "Lietuvos šviesos keliu", parašyta komp. Br. Budriūno, žodžiai — poeto Bernardo Brazdžionio. Naujasis kūrinys buvo išpildomas pirmą kartą.

Dirigentui nusilenkus, publika su dideliu pergyvenimu, plojimais sukėlė vieningą žūšį. Kantatoje buvo jaučiama stipri kūrybinė galia, kuri jaudinančiai veikė į vaizduotę ir mintį, daugeliui asaromis suvilgindama akis. Kompozitorius šiuo kūriniu įtikino, kad jo kūrybinė akordų skalė labai plati, kurios jis mokėjo išgauti muzikinių sąskambių įvairumą ir grožį, kuris rado tiesų kelią į mūsų širdis. Ypatinai jam pavyko tobulai sulieti muziką ir žodžius; aukšta muzikinė technika išgavo gyvus vaizdus ir įspūdingas nuotaikas. Kaip ankstyvesnieji jo kūriniai, taip ir naujoji kantata susilaukė didelio pasisekimo, nes ji artima mūsų sielai. Savajam kompozitoriui linkime sėkmės su jo sekančiu kūriniu "Gintaro Kraštui", kurį jau yra įpusėjęs ir kurį išgirsime š. m. Los Angeles Lietuvių Dienoje.

Čia ir yra Laisvės Kovos Varpo dūžiai, kurie mus iš-

ALTS-gos Los Angeles skyriaus atstovės Bajalienė ir I. Mažeikaitė komp. B. Budriūnui sukuriamą kantatą "Lietuvos šviesos keliu", skyriaus vardu įteikė gėles. L. Kanto nuotrauka

šaukia naujam ryžtui. Gausiu dalyvavimu ir pinigine auka (pustrečio tūkstančio, pagal J. Kojelio pranešimą) pateisine save. Užsibrėžtas tikslas bus pasiektas tikrai dvasine stiprybe, kurią papildys mūsų kūrėjai.

Meninė dalis buvo baigta choro tradicine daina "Mano Protėvių Žemė", o pats minėjimas — Lietuvos himnu. Pasigerėtiną įspūdį sudarė gausus choras puslankiniame išsidėstyme. Tautiniai rūbai teikė iškilmingumą. Ta proga chorą papildė choristai — veteranai, kurių dalyvavimas labai sveikintinas! Chorvedis iš choro pilnai išgavo dramatinės, subtilios ir didingos nuotaikas, kurios veikė pagaunančiai ir jaudinančiai. Sol. Dapšienė, lyrinio sopranu gražiai išpildė sąvąsias partijas. Imponuojančia išvaizda turtindama sceną, joms pridavė savitą atspalvį. Sol. Rimtautas Dabšys savo sodriu balsu pilname pasitikėjime įgaliavo naujosios kantatos reikšmę. Akompaniatorė Raimonda Apeikyte piano solo partijas ir akompanimentą atliko su dideliu įsijautimu ir virtuozine technika.

Po programos įvyko iškilmingi pietūs, kurių metu meninę dalį išpildė sol. A. Pavasaris. Jis dalyvavusių buvo labai šiltai priimtas.

K. Galiūnas

Spaudoje pasidairius

Tėviškos žiburiai, Lietuvos Nepriklausomybės 50 m. sukakties laidoje vasario 15 patalpino eilę pareiškimų ir pasikalbėjimų su mūsų vadovaujančių institucijų ir organizacijų vadovais. Pasikalbėjime su Lietuvos atstovu Washingtonė J. Kajecku, buvo iškeltas ir toks klausimas:

"Siekiant palenginti okupuotos Lietuvos būklę, keliama mintis keisti dabartinę išeivijos lietuvių politinę taktiką ir pradėti kovoti už satelitinį statusą. Kaip žiūrėte į šią mintį?"

Į tai p. Kajeckas atsakė: "Pirmiausia pastebėtina, kad atsakingi asmenys kovoje už Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atgavimą, tiek veiksniai, tiek atskiri asmenys, — niekad ir niekur tokio klausimo nekelia. Tą klausimą kelia retkarčiais tik neatsakingi asmenys. Tokio klausimo kėlimas — grynas nesusipratimas.

Mūsų veikloje mes reikalaujame galo Sovietų Sąjungos okupacijai be jokių kompromisų. Mes skelbiame, kad Lietuva, kaip ir kitos tautos, turi teisę laisvai apsispręsti. Tad, kol Lietuva okupuota, niekas iš mūsų negali pretenduoti savajai tautai primesti betkokį statusą. Satelitinio statuso klausimo eventualus kėlimas prieštarauja laisvo apsisprendimo ir demokratybės principams.

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

"Dialogas su kraštu" (3)

BRONYS RAILA

RĖMAI

Bendradarbiavimo kalbos prasidėjo jau kiek anksčiau negu prieš dešimtmetį. Maždaug netrukus po prez. D. Eisenhowerio ir N. Chruščiovo viršūnių konferencijos Šveicarijoje, kai iš abiejų pusių buvo pradėtos reikšti viltys užbaigti "šaltąjį karą" ir išmėginti "taikos koegzistencijos" fazę.

Sovietų samprotis buvo tas, kad taikinga koegzistencija (sambūvis ar sugyvenimas) bus tas pats klasių kovos įrankis ir komunizmo siekimas kitomis ("taikingomis"...), priemonėmis tęsti Vakarų pasaulio ardymą iš vidaus, bolševikinei imperijai pasinaudojant įtampos atoslūgiu. Gi demokratiniais Vakarams, ypač Amerikai, atrodė, kad tokių taikingų tiesioginių ryšių užmezgimu, gausesniais asmeniniais apsilankymais ir kultūrinių mainų išplėtimu būtų galima šiek tiek iš šono paveikti sovietų visuomenės idėjinę raidą liberalizacijos ir naudingų pasikeitimų kryptimi.

Ta dingstimi Rusija ir Amerika po ilgų derybų ėmė sudarinėti ir prailginti kultūrinių mainų specialias sutartis, įvesdamos naują ir keistą formą tarptautinės teisės ir diplomatijos praktikoje. Tuo tarpu nesilaikinant, kas katrą šiame biznyje tikėjosi daugiau prigauti ir kas katrą viršijo naivumu bei trumparegyste, būtų galima rasti nežymių ženklų, jog abiem partneriams savo siekimų srityse šen ten šiek tiek yra pavykę po truputiuką sukelti naujų rūgimų.

Kas pasisekė

"Taikingai sambūviaujant", bolševizmo agentams, simpatikams ir gausybei perplautų smegenų rėksnių pavyko giliau insifiltruoti į vakariečių viešojo gyvenimo srovę, socialinius, kultūrinius ir ypač rasinius, net religinius sąjūdžius. Jiems Vakaruose pavyko gerokai palenkti savo pusės viešosios opinijos galvojimą, kad iš viso bet koks antikomunizmas yra pasibaurėtinamas "McCarthyizmas", ne tik pamišimas, bet ir nusikaltimas prieš taiką, žmoniškumą ir gerį. Kraštutinės diktatūrinės ir policinės santvarkos atstovams - politiniams vadams, sovietiniams rašytojams, menininkams - demokratinuose kraštuose, ypač Amerikoje, pavyko pasidaryti, kaip sako vokiečiai, "salonfaehig", t.y. užtenkamai nusipelnusiems būti priimamais į civilizuotų ir padorių žmonių kompaniją.

Kas taikingai sambūviaujant ir kultūriškai mainantis pavyko vakariečiams, būtų sunkiau apibūdinti. Mat, naujos intelektualinės, moralinės ar ekonominės permainos sovietų zonos gyvenime, kaip ir vietom tikras, daugiur tik tariamas liberalėjimas ne būtinai turi būti laikomas vakariečių įtakų padarinys. Sovietų visuomenės sveikesni elementai tiek Rusijoje, tiek satelitinuose kraštuose patys turėjo daugiau supratimo ir ambicijų reikšti pasikeitimų, pažangos ir laisvėjimo troškimą, veik visuomet ji apmokėdami naujais persekiojimais ir kalėjimais.

Tačiau galima sutikti, kad pagausėję ryšiai su demokratiniais Vakara, su jų kultūra ir kritine dvasia, kaip ir dažnesni asmeniškai susitikimai bei pabendravimai su "skęstančio vakarų pasaulio" žmonėmis galėjo suteikti daugiau paskatinimo ir įkvėpimo sovietinės nakties reformatoriams ir potencialiems maištininkams. Visa tai, žinoma, galėjo vykti tik sovietinės santvarkos branduolio sferoje, valdžios kontroliuojamoje ir policijos budriai prižiūrimoje. Platesnių liaudies masių sujudinimas tokiu keliu negalėjo būti pasiektas.

Bendradarbiavimą ir visokius santykius apgalvoti plečiant, ir masės galėtų būti šiek tiek giliau pasiektos, bent žymiai daugiau, negu ligi šiol. Tačiau tuomet greit pasirodytų, kad Rusija tokio bendradarbiavimo bijo ir nenori, ir įvairūs oficialūs mainai būtų užkirsti. Čia yra kompromiso ir kainos klausimas. Paaiškėjus, kad ilgai balansas susiveda Rusijos nenaudai, amerikoniškos kultūrinio ir turistinio bendradarbiavimo iliuzijos bematant būtų išgarintos.

Kapeikos ir rubliai

Į šį didvalstybinį ir tarpkontinentinį planą, kaip žinom, prieš keletą metų pradėjo jungtis ir mažas

lietuviškas sektorėlis.

Iš vienos pusės, daugelis lietuvių išeivinių, nuo dešinės ligi kairės, troško atnaujinti bendravimą su savo giminėmis, senais draugais ir pažįstamais, sužinoti, kaip jie už uždangos gyvena ir jaučiasi, apsilankyti ten ir pamatyti savo akim, kas ir kaip.

Iš kitos pusės, sovietiniai Lietuvos organai dar aktyviau ir organizuotai išplėtė propagandą "už sugrįžimą į tėvynę", kviesdami daugiau lankytis ir bendrauti, pažinti "naujosios Lietuvos" gyvenimą ir kultūrą ir įsitikinti, kokia ten eina sparti pažanga ir beveik gerovė.

Tai buvo aiškus siekimas suardyti ar bent susilpninti lietuvių išeivijos daugumos griežtą opoziciją prieš bolševizmą ir Lietuvos okupaciją, pripratinti sutikti su dabartine padėtimi ir ilgai galutinai išblėsinti patriotinės rezistencijos dvasią.

Tam buvo naudojami gražūs, jausminiai, sentimentaliūs šūkiai: - neužmirškime savo tėvynės, pažinkime savo tėvų ir brolių šalį, atsisukime veidu į Lietuvą, pamatykime naują gyvenimą kuriančią, šokančią ir dainuojančią mūsų tautą... Netrukus į šią sentimentalią košę, kaip visuomet turi būti, išmaišė įvairūs diversantai, užsimaskavę drumstėjai, nepatyrę jauni entuziastai, naivumo sklerozės sukvaillinti senukai, o ypač tikri okupanto agentai ir šiaip rublininkai.

Nebuvo jų daug, tik už keliolika kapeikų, bet erzėlio sukelta daugiau kaip už rublį. Atsirado talikon iš šono netgi iš mūsų tarpo sociologų ir filosofų, kaip Metmenų žurnalo redaktorius, kuris toje audroje drumzlinio vandens šaukste tada įžiūrėjo naują socialinę ir dvasinę srovę, kažkokį begimstantį "trečią frontą", gi mane, per daug jau aiškų ir netylėjusį skeptiką visiem šiem vynuogių skysčiam, išvadino atgyvena, muziejiniu specimenu, nesugebančiu išmatyti stambių pasikeitimų Sovietų Rusijos santvarkos raidoje.

Bausmių sušvelninimas...

Taip, - kaip anuomet, taip ir dabar sutinku, kad gyvenime visuomet būna pasikeitimų, net ir Sovietų Rusijoje.

Pasikeičia žmonės, kinta metodai, priemonės, sąlygos ir kai kada net artimiausieji tikslai. Bet trys dalykai Rusijoje dar ligšiol nepasikeitė: jos bolševikiškai nacionalistinis imperializmas, skurdo sėrmė ir kompartijos diktatūros policinė sistema. Šiosios varda, tiesa, jau keturis ar penkis kartus buvo pakeistas (Čeka, GPU, NKVD, MVD, KGB, visokiom abėcėlės raidėmis), bet kai reikia teisybę pasakyti, tai ir dabar keliama vis to paties čekisto žvaigždė.

Taip pat žymiai nepasikeitė esminiai Sovietų Rusijos baudžiamojo kodekso nuostatai, kurie galioja ir Lietuvai. To kodekso 58 paragrafas, susidedantis iš eilės skyrių, pvz., 4-me punkte sako, kad asmuo, bet kuriuo būdu remiąs tarptautinę buržuaziją ar buržuazines organizacijas, veikiančias prieš Sovietų Sąjungą, baudžiamas:

- sušaudymu,
- ištrėmimu visam gyvenimui... (aišku į Sibirą)

O šeštas punktas primena, kad žinių perdavėjas svetimai valstybei, priešrevoliucinėms organizacijoms ar atskiriems asmenims, baudžiamas:

- sušaudymu,
- ištrėmimu visam gyvenimui,
- nemažiau trim metais kalėjimo...

O tai yra aiškūs ir sausi rėmai, kaip sovietinis pilietis gali taikingai bendradarbiauti su užsienio "buržuazijomis", dalintis kultūrinėmis vertybėmis su svarbiausiom užsienio lietuvių organizacijom ir - atskirais asmenimis. Ši abėcėlė atpiešia atmosferą ir tikslus rėmus visai mūsų tautai. Kaip matot, neperdaugiausia patraukli taikingo ir broliško sugyvenimo praktikai.

Long Island, N.Y. radijo stotis WHLJ, inž. K. Miklo rūpesčiu, paskyrė visą valandą Lietuvai. Nuotraukoj prie mikrofono stoties direktorius W. Richards, inž. K. Mikdas, N. Umbrazaite ir inž. A. Mažeika.

V. Maželio nuotrauka

tautos laisvės kovotojų tacioms. Paskirlems pirmosios rūšies reikalams lėšas skirstys Vliko valdyba, o antrosios -- atitinkami Lietuvių Bendruomenės organai.

Vyriausio Lietuvos Laisvinimo Komiteto ir JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybės vardu mes kreipiamės į visus lietuvius, prašydami jų talkos ir paramos įgyvendinti tai Lietuvos Laisvės Kovos Metų programai.

Pasiryžus Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktį atžymėti praplėstu bei sustiprintu politiniu ir kultūriniu veiklumu, būtina sudaryti ir atitinkamą, šiems Lietuvos Laisvės Kovos Metams skirtą veiklos finansinę atramą, -- nepaprastą išlaidų sąmatą.

Ši, šalia paprastosios numatytoji nepaprastą išlaidų sąmata įgyvendinti yra visų sąmoningų, tautos laisvės bei nepriklausomybės idėjai ištikimų lietuvių reikalas. Patogu ir tikslingumo sumetimais, kad trims dešimtims paskirų darbų nebūtų trijų dešimčių paskirų rinkliavų, yra sutarta, kad lėšas šiai nepaprastajai sąmatai -- ir tik jai vienai -- telks vienas bendras organas -- Jungtinis Finansų Komitetas. Sutarta, kad komitetas surinktąsias lėšas skirs į dvi lygias dalis. Viena tų lėšų pusė bus Lietuvos Laisvės Kovos Metų programoje numatytų politinės reikšmės darbų išlaidoms apmokėti, o kita pusė -- tų pačių metų programoje numatytoms kultūrinės kūrybos manifes-

Tad aukokime visi. Prie Lietuvos Laisvės Kovos Metų uždavinio įvykdymo prisidėkime tvirtai.

Adresas aukoms siųsti: United Lithuanian Finance Committee, 29 West 57 St., New York, N.Y. 10019.

Dr. J.K. VALIŪNAS,
VLIK Pirmininkas

BRONIUS NAINYS
JAV LB CV Pirms

Skulp. Vytautas Raulinaitis nuo sausio 23 iki vasario 23 d. New Rochelle kolegijoje turėjo savo kūrinių parodą, kurioje buvo ištętos 13 darbų. Nuotraukoje prie vieno savo kūrinio.

V. Maželio nuotrauka

PAREMKIM LIETUVOS LAISVĖS

KOVOS METŲ UŽDAVINIŲ VYKDYMĄ

Jungtinis Finansų Komitetas yra įsteigtas remiantis visų Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės atgavimo pastangoms vadovaujančių veiksmų sutarimu, priimtu jų 1967 m. sausio 14-15 d. konferencijoje New Yorke. Šis sutarimas yra patikslintas ir sutvirtintas tų pačių veiksmų konferencijoje,

įvykusioje Washington, 1967 m. spalio 21-22 d. Komitetas yra sudarytas iš visų tų veiksmų įgaliotų atstovų.

Jubiliejiniais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metams, paskelbtiems Lietuvos Laisvės Kovos Metais, visi Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės byla besirūpinantieji veiks-

niai yra numatę padidinti tais metais atliktinų darbų sąrašą. Tas sąrašas yra viešai paskelbtas.

Lietuvos Laisvės Kovos Metais atliktinų darbų didelė dalis yra -- įvairiomis priemonėmis vykdomi kreipimai Lietuvos laisvės reikalui į laisvojo pasaulio visuomenes, ypač į tuos jų

sluoksnius, kurie gali padaryti Lietuvos bylai palankios įtakos tarptautinės politikos plotmėje. Kita darbų dalis skiriama sudaryti sąlygoms, kad šiais metais ryškiau viešai pasirodytumėm įžymesniaisiais lietuvių kultūrinės kūrybos vaisiais, -- nes jie ir vieni iš svariausių argumentų tautos laisvės bylai ginti, ir drauge jie yra patikimiausia atrama ugdyti jaunųjų tautiniam susipratimui ir jų susitapdinimui su tauta, stiprinti naujomis jėgomis

KIPRAS PETRAUSKAS ATGULĖ Į VILNIAUS RASAS (2)

KELETAS VAIZDŲ DIDŽIAJAM TENORUI MIRUS

1938 m. pradėjęs dirbti Valst. Teatre, kol toj spalvingų ir gražiabalsių paukščių girioj tebuvo tik žvirblis, mano sąlyčiai su Kipru Petrausku buvo gana vargani ir paviršutiniški. Tik ir aš, kaip daugumas kitų operos solistų, gūdžiai srėbiau jo dainavimo plonybes, gilinausi į jo valdybą, nes Kipras buvo gyvas šaltinis, iš kurio galėjai daug kopasimentis.

Santykiai su Kipru sušilo, tikrai mieli pradėjo darytis, kai aš tapau "oficialiu" operinių tekstų vertėju. Gavęs kuri nors naują mano darbą, jį perskaitęs ir pamėginęs dainuoti, jis patapnodavo man per petį, pasakydavo keletą gerų žodžių, o kartais pasiūkavo į savo kambarį teatre, atskleisdavo vieną kitą klaviro puslapį, nurodydavo frazes ir tarėdavo:

-- Tu, Santvarai, tuos žodžius daugiau pritaikykyk mano gerklei. Juk žinai, kokie vokalai man labiau tinka.

Aplamai Kipras Pet-

STASYS SANTVARAS

rauskas nemėgo naujų tekstų mokytis. Ypačiai tuo atveju, kai seni vertimai būdavo žymiai patikimi. Kai operos 20-mečiui iš naujo buvo išversta Traviata, nors Alfredui aš stengiausi palikti ko daugiausia senų tekstų, visi solistai naujus žodžius išmoko, o Kipras, nors ir pagyręs manąjį vertimą "naujoviškai" dainavo tik vieną kitą frazę.

Nėr ko stebėtis, kiekvienas žmogus kur nors slepia vieną ar kitą savo silpnębę...

Du nuotyčiai, kuriuos man teko Kipro Petrausko akivaizdoj išgyventi, buvo pikantiški ir dramatiški.

Pats negalėčiau pasakyti, iš kur teatre atsirado pasaka, kad "Santvaras geria, tik niekad nepasigeria". Nedėjau tos pasakos į galvą, niekad nepagalvojau, kad kada nors iš to galėtų pasidaryti kokia nors "istorija". Bet vieną kartą,

kai po kaž kurio operos vaidinimo atsidūriau teatre užkulisy, iš Kipro kambario išgirdau įsakmų balsą:

-- Santvarai, eik šen! Žinoma, tuoj prisistatysiu, Kipras savo puikiam kambariui baigė nuo veido valyti grimą. Jis pro veidrodį žvilgtelėjo į mane ir paklausė: -- Ką veiki ši vakarą?

Trumpai atsakiau, kad einu namo. Tada jis ištarė:

-- Jeigu neturiką veikti, tai važiuojam pas mane vakarienės.

Kipro Petrausko vakarienės būdavo šaunios, nes gi jis spektaklio dieną nieko nevalgydavo, išgerdavo kavos puoduką, pavaikščioldavo Laisvės alėjoj, pailsėdavo, o po to, anksčiau negu teatro įstatymai liepia, sėdėdavo prie grimo stalo. Taigi jo vakarienės būtų galima vadinti net savo pobūdžio apeigom. Ir beveik niekuomet pats vienas jį nevalgydavo, vis pasikviesdavo vieną kitą savo draugą ar pažįstamą.

Absoliučiai nieko neįtardamas, be to, jau ir ne pirmą sykį kviestas, aš Kiprui padėjau ir sutikau pas jį važiuoti. Jis man paaiškino, kad su mumis važiuos Ant. Sodeika, Ant. Kučingis ir J. Grybauskas.

Taip ir buvo -- visinuvažiuojam į Parodos g-vę, į Kipro namus. Vaisių skobnį radom apkrautą įvairiom gėrybėm. Keista esanti man pasirodė aplinkybė, kad Kipras, atsisėdęs galustalėj, beveik įsakmiai pasodino mane greta savęs. Anksčiau taip niekad nebuvo atsitikę.

Pradėjom valgyti, pradėjom ir gerti. Kipras pats lenkė taurę, man vis pylė gėrimus ir vis ragino neatsilikti. Kaip čia atsiliksi, kai šeimininkas toksai vaišingas!

Vaidinimas baigėsi,

Viena iš Kipro Petrausko "silpnųjų" buvo medžioklė... Juozui Bachunui skirtoje nuotraukoje jis matomas su varovu vienos medžioklės metu.

kai Kiprienė šampano taurėse atnešė tirštą spanguolių sunką. Tokią atgaivą pamatęs, aš riktelėjau:

-- Ponia Ale, ar bus galima ir antrą gauti? Už ją atsakė Kipras:

-- Duok žodį, kad išgersi.

Atsakiau:

-- Maestro, su Jumis nors ir tris!

Mano bravūra baigėsi, kai gurkšni pirmosios taurės nusrėbiau. Pasirodo, spanguolės buvo užpiltos grynų spiritu! Įbrėžiau degtuką, uždegiau -- ir spanguolių sunka krietolo taurėj ėmė liepsnoti!

Bet žodis buvo tartas, reikėjo ant visko dar ir antrą taurę spanguolienės užpilti. Šeimininkas

buvo riteris -- išgėrė ir jis. Bet po to, nei žodžio netaręs, nėrė tiesiai į lovą.

Buvo sausio mėnuo, gili žiema. Aš nenugrivau į sniego pusnį, gana tvirtas parėjau namo, atseit, ir Kiprą įtikinau pasakos tikrumu, nors mano Alei ta naktis dėl mano "nuovargio" nebuvo nei skaidri, nei žvaigždėta...

Kitas įvykis -- beveik drama.

1941 m. sukilimo įvykiams aprimus, kai jau ir teatras rengėsi atidaryti duris, Kaune įkyriai sklido gandas, kad Kipras scenoj būsiąs pasveikintas kiaušiniiais ir supuvusiais obuoliais.

Ir daugiausia už tai, kad jo tėvas stalius!

Kai pakartotinai išgirdau, kad tokis "žygis" yra rimtai organizuojamas, siaubas akyse ėmė kilti, ir aš, nieko nelaukdamas, nuskubėjau į sukilėlių štabą aiškintis.

Nelengvai prisiyriau prie aukštesnio štabo pareigonio, pradėjau bylą narplioti, bet mačiau, kad mano kalbos įpergalę neveda. Tik tada, kai sukilėliai išsifravo mane, prasidėjo kitokios šnekos. Buvo padarytas sprendimas, kad vienas štabo vyras ir aš turėsime nueiti pas Kiprą Petrauską, turėsime apžvelgti jo savių autą ir nuotakas. Ir vizito pas Kiprą paprašė pats štabas.

(Nukelta į 6 psl.)

Kipras Petrauskas su A. Dambrauskaitė operoje "Čigonų baronas".

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Iš Sibiro kankinės Stefanijos Rūkienės užrašų, kuriuos dviem tomiais išleidžia Vilties leidykla

(4)

Nuo to laiko supelėjusios duonos niekas upėn nebemetė. Visi rinko pluteles, džiovino saulutėje ir krovė į savo maišelius. Aš supelėjusios duonos sausainėlių prisidžiovinau gana daug ir juos bado metu apsilaižydama suvalgiau.

TURTINGA TREMTINIŲ ŠEIMA

Visi atkreipė dėmesį į vieną tremtinių šeimą, kuri turėjo didelį tvarkingai supakuotą bagažą. Kas jie tokie ir iš kur? Kodėl enkavedistai jiems leido tiek daug daiktų pasiimti ir tvarkingai susipakuoti, o mums pasirodė davė tik penkiolika minučių, ir daiktų galėjome pasiimti tik tiek, kiek galėjai pasinešti. Todėl visi pašibždomis kalbėsi ir su pavydu stebi turtinguosius bendrakeivius. Visi tremtiniai labai jautrūs, nervingi, neturi kito užsiėmimo, kaip tik slankioti iš vieno baržos kampo į kitą ir apkalbėti kitus.

Baržoje atsirado žmonių, kurie gerai pažįsta tą šeimą ir apie juos papasakojo savo kaimynams. Žinia žaibo greitumu apšvietė visą baržą.

Pasirodo, kad tremiama tikra vyriausio Lietuvos

enkavedisto, saugumo departamento direktoriaus Antano Sniečkaus sesuo su dukra, žentu ir dviejų mėnesių anūkele. Vaikas gražiai suvystytas ir įdėtas pagalvėn, kad neperšaltų ir mergytei būtų minkšta miegoti.

Savo seseriai A. Sniečkus padarė paslaugą. Iš anksto jis pranešė, kad ji su žentu bus tremiama Sibiran, liepė pasiroditi ir pasiimti daugiau maisto ir šiltesnių drabužių. Jie vežėsi net ir šepetį grindims šluoti, nors savų grindų tremtiniai neturėjo. Koks komunisto brolio gerumėlis!

Jie visi tyliai sėdi krūvelėje, be šypsenos veiduose, o ausys gauda kaimynų pastabas, kurios dabar juos liečia. Atrodo, kad jaučiasi lyg kažkuo prasikaltę tremtiniais, dėl brolio ir dėdės, nuėjusio Judo keliais. Motina, A. Sniečkaus sesuo, atrodo labai nusiminusi ir pritrenkta. Ji dvigubai kankinasi: dėl nežinomos savo ir dukters šeimos ateities ir dėl išdaviko brolio. Skaudu, kad tikras brolis ne padėjo jiems nelaimėje, bet savo gimines ir visą lietuvių tautą pastūmėjo mirties bedugnėn. Tokio Lietuvos komunistų elgesio jokiais motyvais negalima pateisinti, nors tai būtų priemonės kovai su tariamąja buržuazija, kurios Lietuvoje nebuvo.

Tiesą, gal eiliniai mūsų komunistai ir nežinojo, kad Sovietų Sąjungoje komunistų partijos valymai ir žmonių trėmimai yra dažnas reiškinys. Bet už mūsų tautos naikinimą atsakingi visi Lietuvos komunistai, nes eiliniai sudarinėjo tremiamųjų sąrašus ir juos išdavinėjo, o snieškai, paleckiai, šumauskai ir gedvilos, tuos sąrašus patvirtino savo parašais ir išdavė savo brolius. Jie viską paruošė ir, žiauriausiomis priemonėmis vykdydami trėmimus, atsiskyrė nuo savo tautos ir tuo pačiu yra atsakingi už jai padarytus genocidinius nusikaltimus. Ateities Lietuvos istorikai suras

jiems tinkamus vardus, nes maža pavadinti juos išgarmomis ir išdavikais.

A. Sniečkaus sesuo apie išsigelbėjimą negalvoja, nes tikrai žino, kad brolis jai nepadės. Ji vengia apie jį kalbėti ir nenori prisipažinti, kad ji yra jo tikra sesuo. O tos nesiliauna ir nuolat jai prikiša:

— Tai brolis, tai širdis, net savo tikrai seseriai išpirkio bilietą į Sibirą.

— Tikrai, jo krūtinėje ne širdis, bet akmuo, jei tos mažytės nepasigailėjo.

— Matyti, kad vos tik gimusi piktosios raganos užkerėjo ir lėmė jam maudytis savo žmonių kraujo klanuose. Jau geras diegas, kad savo seselės neužstojo.

Atsiranda ir smarkesnių išsireiškimų jo adresu:

— Tokiam gyvatei verta akis išplikyti, kad visą amžėlį tamsybėse klajotų. Tikrai jį nubaus Dievulis ir nutrenks sudundėjęs pirmasis Lietuvos perkūnėlis.

Ir pilasi rūstūs žodžiai ir prakeikimai A. Sniečkaus adresu. Kiekvienas nori išlieti krūtinėje susikaupusią skriaudą. Kiti gerai dar nesuvokia, kieno dėka suimti, tačiau visi žino, kad tai komunistų darbas, Kremliaus inspiruotas. Rusų tautos tikslas išnaikinti mažąsias tautas ir jas suliedinti su savaisiais. Tai senas didžiurusių mesianizmas.

A. Sniečkus sutrypė Lietuvą savo purvinomis kojomis, apautomis maskoliškais batais. Jis pardavė sveltumiesiems savo tėvynę, išniekino savo tėvų tikybą ir su purvais sumaišė, kas buvo šventa kiekvienam lietuviui. Tai jo padėka motinai už nemiegotas naktis ir už švelnią, kaip Lietuvos laukų vėjelį, jam niūniuotą lopšinę...

Skaudu seseriai klausytis jos broliui siunčiamų prakeikimų. Jis vistiek brolis, gaila ir jo. Ir jos širdyje maišosi užuojauta ir neapykanta broliui išdavikui.

K. Petrauskas...

(Atkelta iš 5 psl.)

Aišku, gandai buvo pasiekę ir patį "kaltininką". Kelionė man buvo labai nesmagi, tiesiog skaudi, bet aš negalėjau jos išvengti.

Mano palydovas ar varas buvo jaunas malonus vyras, kažkurios studentų ateitininkų korporacijos narys. Abu į Žaliakalnį kopėm neramūs, tartum žengdami į nelemtą dvikovą.

Kipras Petrauskas pats atidarė duris, aiškiai matėsi, kad jis dega visu vidum. Daug šnekėti mums nereikėjo, Kipras tuč tuojau karštu įniršiu puolė mane:

-- Gal kas gali abejoti, kad aš prastas lietuvis, kad aš ne patriotas, tik tu, Santvarai, negali to daryti! Gėda man, baisiai skaudu man, kad ir tu prieš mane stojil...

Savaime suprantama, aš niekad neabejojau Kipro Petrausko lietuviškumu ir patriotiškumu, atvirkščiai, jis man buvo pavyzdys, tik dėl to savanoriškai stojau jo vardo ginti, bet ir šitokia jo reakcija man buvo netikėta ir per staigi.

O tuo tarpu jis toliau pakeltu balsu rėkė:

-- Jeigu tu esi toks žmogus, išeik, išeik! Lauk! Lauk!

Beveik čia pat nepravirkęs, aš pakilau nuokėdės ir išėjau pro duris, Kipro išeidžiančių žodžių lydintas.

Mano palydovas liko pas Kiprą. Pasirodo jis buvo drąsus ir protingas vyras (kaip gaila, kad jo pavardė atminty pradingo). Netrukus jis Kiprą pajėgė apraminti ir įtikinti, kad Santvaras yra jo gynėjas, net atkaklus gynėjas.

Aš jau buvau gerą kelių galų nužingsniavęs, kai staiga išgirdau Kipro Petrausko balsą:

-- Santvarai! Santvarai!

Neatsigrižau,ėjau tolyn, bet ir vėl atskrido žodžiai:

-- Santvarai, sugrižk, prašau!

Sustojau, atsigrižau: Kipras su mano jaunuoju bičiuliu stovėjo ant balkono, abu man mojo, kad sugrižčiau...

Sugrižau, buvo graudžių lyrininių scenų, ir, ačiū Dievui, kai netrukus Kipras pasirodė scenoje, nebuvo nei supuvusių obuolių, nei kiaušinių, o aidėjo tie patys, gal net dar karštesni apolodismentai...

Kiekvieną iškilų asmenybę, dar jai gyvųjų tarpe tebesant, žmonės apipina legendom.

Daug visokių pasakojimų buvo kuriama ir apie Kiprą Petrauską. Buvo žmonių, kurie tik jo silpnybėm tesirūpino. Kipras -- mėgėjas nugerti, Kipras -- mergininkas, Kipras -- kortininkas...

Taikliai apie tai pasisako Al. Kutkus Dainininko dalioj (71 psl.): "Kalbant apie tokius žymius žmones, kaip Kipras, mėgstama išgirsti apie jų silpnybes ir aistras. Kipras jų turėjo bent kelias: skaniai ir sočiai pavalgyti, kortuoti, medžioti ir žvejoti, biliardą lošti. Dėl savo gero apetito jis dažnai ir greitai prarasdavo savo liekną figūrą. Bet, kai tik jam reikėdavo į Rygą ar kitur vykti dainuoti, 2-3 dienas pabadaavęs susitvarkydavo ir vėl vaidindavo, kaip jaunas".

Matot, tai ir viskas... Jei Kipras po sunkių spektaklių išgerdavo -- tai visuomet turėdavo saiką. Moterys dažniau paskui jį sekė, o ne jis paskui jas. Kortas, berods, buvo pati didžiausia Kipro silpnybė, kurią gal tik liga nubloškė į užmarštį.

Rimtesnės legendos yra tos, kurias skelbiam po žmogaus mirties. Apie Kiprą Petrauską Drauge (š.m. 1.27) legendą paskelbė komp. Vl. Jakubėnas. Gi Jakubėno žodis muzikos dalykuose yra kompetentingas, autoritetingas, visuomet patikimas. Man gaila, kad šį kartą labai sunku yra mūsų muzikos kritikai pritarti.

Komp. Vl. Jakubėnas nekrologiniame rašiny, be gerų ir teisingų duomenų apie velionį Kiprą, aiškina ir toki dalyką: didysis dainininkas namie apsirpatęs, tad eilę spektaklių dainuodavęs lyg "pusbalsiai". "Vėlesniais metais ir visas spektaklis praedavo, K. Petrauskui dainuojant ir vaidinant lyg per kažkokią lengvą miglą".

Esu įsitikinęs -- šitoks teigimas, tai Kipro nepažinimas. Niekuomet savo pašaukimo jis nelaikė migla, kiekvienas spektaklis jam buvo atnašavimas, dėl kiekvieno pasirodymo scenoje jis regimai ir sunkiai jaudindavosi, kiekvieną spektaklį jis jungdavo visa rimtim. Jei gausybė Kipro vaidinimų pasitaikydavo silpnėsiu ar "miglotėsiu", tai nepamirština, kad ir jis buvo žmogus. Galėjo būti pavargęs, nemalonumų prislėgtas, blogai nusiteikęs, galėjo būti ir sunegalavęs. Aš, prof. Vladi, ir būčiau linkęs, tiki šio

taško į Kipro "miglas" scenoje žiūrėti. Tačiau jų buvo tiek maža, tad iš viso ar buvo reikalas jas dabar minėti.

Kipro Petrausko senatvė buvo nyki, rūsti, net traginga. Bet gi Dirvoj (š.m. Nr. 17) apie Kipro Petrausko gyvenimo saulėlydį pluoštą medžiagos davė Vytautas Virsnys, tad nėra prasmės faktų kartoti.

Berods, itin svarbus klausimas būtų tokis: kokią reikšmę Kipras Petrauskas turi Lietuvai, ypačiai gi mūsų muzikai, mūsų operos teatrui.

Tiesa, jis nepadarė to, ką F. Šaliapinas padarė rusų tautai, išnešdamas į tarptautinę areną rusų dainas, rusų operas, rusų muziką. Deja, tuo metu, kai Kipras dirbo, mes dar maža teturėjome tokių lobių, kuriuos būtų galima svetimiems rodyti. Tūkstančiai puikių liaudies dainų tai tik medžiaga, iš kurios dar ir dabar galima nuostabius vainikus pinti. Ir Kipras plokštelėse paliko keletą įdainuotų liaudies dainų, tik jų vienų nebuvo gana "eksportui".

Pasilikdamas Lietuvoje, nesiblaškydamas po svetimus teatrus, Kipras buvo rodiklis kuria kryptim turi kilti lietuvių operos teatras. Jeigu jis nebūtų likęs tame teatre -- vargu taip sparčiai mūsų opera būtų pasiekusi iškilų meninių aukštumų. Gal gi nebuvo tik komplimentas, kai F. Šaliapinas, Lietuvon atsilankęs, pasakė: "Mažam pastate -- didelis operos teatras". Norstūrėjom pajėgių dainininkų, nors jų gretos vis gausėjo, be Kipro Petrausko "didelis operos teatras" tik pamažu būtų užaugęs.

Gal klystu, bet man rodosi, kad faktas, jog Kipras visas savo jėgas atidavė mūsų tautiniam operos teatrui, yra pats didžiausias jo nuopelnas. O tame juk slypi ir Kipro Petrausko reikšmė Lietuvai.

Permainingi laiko įvykiai į jo asmeninę būti įnešė daug nerimo, netikrumo ir netragizmo, bet jis visą laiką, nežiūrint kas prie jo švarko atlapo buvo segama, išliko tik operos solistas Kipras Petrauskas.

Didysis aktorius ir dainininkas, gražiabalsė Lietuvos lakštingala, iškilusis lietuvių tenoras, atgulė į senąsias Vilniaus Rasas.

Tegu būna lengva Kiprui gimtosios šalies žemė, kurios, ir tą sakau giliai tikėdamas, savo sielų jis niekad ir niekam neišdavė.

Vasario 16 minėjimas Cincinnati lietuvių kolonijoje. Kalba Juozas Maezer. Prie garbės stalo sėdi iš kairės: kun. T. Narbutas, dr. V. Bieliauskas, Tėv. dr. P.L. O'Connor -- Xavier Universiteto prezidentas, J. Maezer, teisėjas John Keefe, Tėv. G. Sabataitis, S.J., Jim Med.

CINCINNATI LIETUVIAI MINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ

Cincinnati maža lietuvių kolonija, susiorganizavusi pereitais metais, Lietuvos Vyčių rūmuose, pasistatė savo tikslu surengti reikšmingą Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą šiame Vidurio Amerikos Vakarų mieste. Į talką atėjo ne tik daugelis lietuvių, bet ir kiti amerikiečiai, kurie šį įvykį padarė išpuilingu.

Lietuvos Vyčių prašomas, Cincinnati miesto burmistras, Eugene Ruehlman, vasario 9 d. pasirašė proklamaciją, paskelbdamas vasario 16 d. Lietuvių diena ir ragindamas visus miesto gyventojus tinkamai paminėti Lietuvos Nepriklausomybės Atnaujinimo šventę. Proklamacijos pasirašymo proga burmistras Ruehlman priėmė lietuvių atstovus ir palinkėjo jiems nesiliauti dirbus Lietuvos labui. Jis pareiškė pasitenkinimą Cincinnati miesto vardu, kad čia esama lietuvių, kurie yra taip svarbūs šio miesto kultūriniam ir visuomeniniam gyvenime. Proklamaciją burmistras įteikė Juozui Maezer, Lietuvos Vyčių 134 kuopos pirmininkui.

Pačiam Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukakties minėjimui talkon atėjo Xavier Universitetas, paskirdamas koplyčią pamaldoms ir gražiausią salę minėjimui. Universiteto nuosirumai buvo ypatingai parūpinti, kada rektorius tėvas dr. Paul L. O'Connor, S.J. pats sutiko aukoti šv. Mišias už Lietuvą ir už lietuvius. Su juo mišias koncelebravo tėvas dr. Frank Oppenheim, S.J., filosofijos profesorius ir tėvas Gintautas Sabataitis, S.J. psichologijos katedros asistentas. Tėvas Sabataitis pasakė šiai progai pritaikintą pamokslą. Savo pamoksle jis paminėjo svarbius Lietuvai istorinius faktus, lie-

tuviškos kultūros Amerikoje tęstinumo svarbą ir būtinumą atiduoti Amerikai savo pažinimą bei patirtį apie komunizmą ir paveikti viešosios Amerikoje opinijos suformavimo kryptį.

Teisėjas John Keefe, pasakęs pagrindinę kalbą.

Po mišių visi dalyviai susirinko Xavier University centre iškilmingiems pietums. Šiuose pietuose dalyvavo kaip ir mišiose daug lietuvių ne tik iš Cincinnati, bet ir iš Daytono, Columbus ir Newport. Lietuvos Vyčių kuopos pirmininkas J. Maezer gražiai pravedė visą susirinkimą. Savo trumpoje kalboje rektorius tėvas O'Connor pareiškė savo pasitenkinimą galė-

damas būti su lietuviiais ir pasiūlė visiems ir toliau naudotis universiteto patalpomis. Jo linkėjimas pasakytas lietuviškai "Tegyvuoja laisva Lietuva" sukėlė didžiules ovacijas. Xavier Universiteto psichologijos katedros vedėjas prof. dr. Vytautas Bieliauskas pabrėžė šio susirinkimo reikšmę ir ypač užakcentavo faktą, kad tiek daug svarbių amerikiečių padėjo mums švęsti šį garbingą jubiliejų. Pagrindinis kalbėtojas buvo teisėjas John Keefe, kuris savo kalboje paminėjo keletą svarbių faktų liečiančių Lietuvos praeitį. Jis išreiškė simpatijas dėl to, kad Lietuva šiandien neturi laisvės ir kad daugelis lietuvių šiandien yra neleidžiami palaikyti ryšius su savo tėvyne. Jis pareiškė pasididžiavimą lietuvių nuveiktais darbais Amerikos labui ir ragino visus ir toliau lojaliai padėti šiam kraštui jo problemų sprendime. Teisėjo Keefe kalba buvo nuširdi ir nešabloniška kaip paprastai minėjimuose būna, bet stiprinanti savo logika ir savo optimistišku realizmu.

Minėjimas praėjo pakilioje dvasioje. Jis buvo trumpas, bet bene pirmas šios rūšies Cincinnati lietuvių kolonijos gyvenime.

(Ile)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

CLEVELAND, Ohio

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• GEN. K. TALLAT-KELPŠA Clevelando spaudoje buvo atžymėtas iškilesnių mirusiųjų skiltyse, patiekiant jo karinės karjeros ir gyvenimo bruožus.

Velionis palaidotas šeštadienį, vasario 24 d. Visų Šventųjų kapinėse. atlaikius gedulingas pamaldas Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Laidotuvių išvakarėse, vasario 23 d. 8 val. vak. D. Jakubs & Son laidotuvių koplyčioje 936 E. 185 gt. LVS Ramovė surengė atsisveikinimą su savo garbės nariu.

Liūdėsyje liko velionies žmona Janina, sūnus Algis su šeima, du broliai ir sesuo.

Taip Clevelando kapinėse ilsisi jau du iškiliai Lietuvos kariuomenės kariai -- gen. V.

Clevelande suruoštame Vasario 16 minėjime dalyvavę svečiai: County Auditor Ralph J. Perk, latvių atstovas Jevins, JAV senatorius Frank Lausche ir Seth Taft.

V. Pliodžinsko nuotrauka

VASARIO 16 MINĖJIMAS CLEVELANDE

Vasario 16 minėjimui šiais jubiliejiniais metais Clevelando ALT valdybos ir jos talkininkų daug pasidarbuota. Jau iš anksto vietinė spauda

Nagevičius ir dabar su mumis atsiskyręs gen. K. Tallat-Kelpša.

po kelis kartus skelbė apie Lietuvos nepriklausomybės sukaktį ir ruošiamą minėjimą. Pasirūpinta, kad Ohio gubernatorius ir Clevelando miesto valdžia paskelbtų proklamacijas. Būdinga ir tai, kad gubernatoriaus proklamacijoje skelbiami Lietuvos metai, o ne diena ar savaitė. Clevelando katalikų dioclezijos vyskupas Cl. Isenman išsiuntinėjo į visas parapijas laišką, prašydamas maldose prisiminti kenčiančią Lietuvą.

Jau penktadienį, vasario 16, Public Square aikštėje iškeliama Lietuvos trispalvė. Vakare Tėvynės Garsų radijas perduoda iškilmėms pritaikytą programą, Dirva išėjo pasipuosusi dail. Pazukaitės specialiai pieštu paveikslu. Savaitę anksčiau Vasario 16 gražiai minėjo abi šeštadieninės mokyklos.

Vasario 18 abiejose lietuvių parapijose vyko iškilmingos pamaldos. Organizacijos su savo vėliavomis spietėsi Šv. Jurgio parapijoje, kur pamaldų iškilmingumas ir jų lietuviškumas buvo vientisa, gili malda už Tėvynę. Padedant vainiką prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklinės lentos, malda už Tėvynę išpūdingai skaitė klebonas B. Ivanauskas. Vadovavęs Šv. Mišioms jis pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą. Mišioms asistavo kun. K. Žemaitis ir kun. A. Goldikovskis. Chorui dirigavo A. Mukulskis. Mišios buvo baigtos Lietuvos himnu ir Marijos giesme.

Iškilmingam šventės minėjimui 4 val. p.p. į Naujosios parapijos salę jau iš anksto pradėjo plaukti būriai žmonių, sklidinai pripildė erdvią salę. Pavėlavusieji turėjo ištovėti salės gale ir pakraščiuose per 4 val. trukusią programą. Iškilmės, į kurias at-

silankė senatorius Fr. Lausche, respublikonų veikėjas ir buv. JAV prezidento sūnėnas Seth Taft, County Auditor ir Tautybių Sąjūdžio pirm. Ralph Perk, miesto tarybos atstovai Katalinas ir Carmody, visa eilė kitų tautybių atstovų, atidarė ALT Clevelando skyriaus pirmininkas Kazys S. Karpus, pakviesdamas Čiurlionio Ansamblių sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus, įnešamos vėliavos, skaitomas Nepriklausomybės aktas (R. Kudukis). Kun. K. Žemaitis perskaito invokaciją, Čiurlionio Ansamblis, vad. muz. A. Mikulskio gieda "Maldą už žuvusius".

Programos eigoje perskaitytos gubernatoriaus ir miesto vadovybės proklamacijos, Clevelando lietuvių rezolucija, pristatomi specialiai pagerbti Lietuvos laisvės kovų savanoriai - kūrėjai, iškiliosios Clevelando pilietės -- lietuvaite, visa eilė atžymėtų svečių. Proklamacijas skaitė Ingrida Bublienė, svečius ir kalbėtojus pristatė inž. R. Kudukis, kūrėjus - savanorius V. Knistautas.

Šventei ir lietuviams skirtas kalbas pasakė Ralph J. Perk, Seth Taft, senat. F. Lausche ir lietuviškai -- svečias iš Detroito dr. A. Damušis.

Malonu pastebėti, kad šį kartą paskaitininkai neskaitė jiems iš anksto paruoštų tekstų apie visiemis gerai žinomus faktus iš Lietuvos istorijos, bet kiekvienas savai išskėlė motyvus, kuriais remiantis reikia ne tik viltimi gyventi, bet vieningais darbais siekti Lietuvai teisėtai priklausomos laisvės ir nepriklausomybės.

Kai R. Perk pabrėžė visų pavergtųjų tautų atstovų bendro darbo reikšmę ir galimybes šios valstybės politiniame darbe, S. Taft apsi-

Vasario 16-ją Clevelando miesto centre buvo iškelta Lietuvos vėliava.

V. Pliodžinsko nuotrauka

TRISPALVĖ CLEVELANDO PADANGEJĖ

Vasario 16. Clevelando miesto centre, labai aukštame stiebe buvo iškelta Lietuvos vėliava nuo 11 valandos iki 5 val. po pietų.

Diena, nors šaltas buvo oras, pasitaikė skaidri, saulėta, taip kad stipraus vėjo ištiesta, iš toli aiškiai matėsi geltona - žalia - raudona vėliava.

Mūsų vėliavai iškelti 50 metų Nepriklausomybės sukakties šventėje patvarkymą padarė naujas Clevelando burmistras Carl B. Stokes. Vėliavos iškėlime dalyvavo veik visi ALT Clevelando skyriaus valdybos nariai, miesto tarybos narys E. F. Katalinas, Tautybių Sąjūdžio atstovas V. Hyvnar ir kt.

Katalinas savu ruožtu įteikė miesto tarybai pro-

klamaciją atžymėjimui šios mūsų šventės. Proklamacija buvo oficialiai paskelbta.

• **Draugijoms**, kurios talpinot minėjimo programoje davinčius ir nuotraukas, prašomos nevilkinant atsiskaityti su ALT skyriaus įgaliojimais F. Eidimtu, A. Jonaičiu, arba su skyriaus valdybos nariais.

ALT Skyriaus Valdyba

SLA 14 KUOPA RENKA PILDOMĄJĄ TARYBĄ

SLA kuopos kovo mėnesį renka vyriausią vadovybę, SLA Pildomąją Tarybą. SLA 14 kuopa tuos rinkimus vykdys kovo 3, sekmadienį, kuopos narių nepaprastame susirinkime 12 val. Lietuvių salėje.

Susirinkime kuopa išrinka ir atstovus į SLA Seimą, kuris įvyks šių metų vasarą Chicagoje. Susirinkime bus aptariami kuopos reikalai ir priimami narių apdraudų mokesčiai.

Po susirinkimo ten pat įvyks bendri pietūs. Visi prašomi šiame susirinkime būtinai dalyvauti ir prisidėti prie Pildomosios Tarybos rinkimų.

Nariai, kurie norės po susirinkimo dalyvauti bendruose pietuose, prašomi užsirašyti iki vasario 29 dienos pas kuopos išdo sekretorių Povilą Šukį arba pas bet kurį kuopos valdybos narį popiečių valandomis. Ruošiant pietus svarbu iš anksto žinoti, kiek asmenų į pietus atsilankys.

Kuopos Valdyba

• **Gėlių paroda** kartu su visais sodininkystės laimėjimais vėl įvyks Clevelande nuo kovo 2 iki kovo 10 d. Public Auditorium erdviuose patalpose.

Parodoje taip pat demonstruojami naujausi architektūros laimėjimai namų statyboje.

Bilietai į parodą po 1 dol. jau pardavinėjami Burrows, Richmon's, Sears bei gėlių krautuvėse.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujinami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Išnuomojami** šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, Šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpų. Teirautis telefonu: 431-2497.

Akademinis Skautų Sąjūdis studentams suruošė vasario 17 d. Čiurlionio ansamblio namuose Lietuvos Nepriklausomybės atstovų 50 metų sukakties minėjimą, į kurį atsilankė didelis skaičius ir kitataučių studentų. A. Rukšėnas pasakė pagrindinę kalbą, kuri buvo visų su dideliu dėmesiu išklausyta. Nuotraukoje viršuje: minėjimo prezidiumas. Iš kairės ASS pirm. dr. S. Matas, A. Rukšėnas ir Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyr. pirm. A. Kalvaitis. Apačioje meninės programos išplodytojai: A. Rukšėnas, A. Kalvaitis, A. Nasvytytė ir V. Mockutė.

Dainiaus Degesio nuotrauka

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

Minkūnas, Palūnas, Knistautas, Kudukis, Bublienė, Katalinas, Hyvnar ir Karpus, pakėlę Lietuvos vėliavą Clevelando miesto centre.

V. Pliodžinsko nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIAI INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI KVIEČIAMI DALYVAUTI PARODOJE

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (ALIAS) visuotinio suvažiavimo, įvykstančio Clevelande šių metų gegužės 30, 31 ir birželio 1 dienomis Sheraton-Cleveland viešbutyje, rengimo komisijos įtemptai dirba, kad šis suvažiavimas būtų vienas iš sėkmingiausių ir skaitlingiausių.

Suvažiavimo programoje numatoma lietuvių inžinierių ir architektų mokslo ir profesinių darbų paroda.

Visi lietuviai inžinieriai ir architektai (priklausymas ALIAS nebūtinai) yra kviečiami dalyvauti parodoje su savo projektais, išradimų modeliais, patentais, instrumentais, technika ir mokslo leidiniais ir kitais mokslo darbais. Norintieji, bet dar neužsiregistravę, parodoje dalyvauti prašomi susisiekti su Parodos Komiteto pirmininku inž. R. S. Pauliukoniui iki š. m. kovo 15 dienos adresu: 6660 Greenbriar Drive, Parma Heights, Ohio 44130.

Taip pat pastebėtina, kad kelionės ir viešbučio išlaidos, susijusios su suvažiavimu, gali būti nurašytos nuo federalinio pajamų mokesčio (income tax) kaip profesinės išlaidos.

LIETUVIŲ DIENA SLIDINĖJIMO CENTRE

Tešiant Lietuvos Laisvės Metų veiklą, kovo 2 d., šeštadienį, įvyks lietuvių išvyka — "Lietuvių Diena", Mohawk slidinėjimo centre, Cornwall, Connecticut.

Tarp dienos įvykių: taučios paroda, lietuviška muzika, lietuviškų šokių ir dainų programa, atsišaukimų platinimas, slidinėjimas nuo 9 val. ryto iki 4:30 val. po piet, pasibūvojimas prie židinio iki 12 val. nakties. Mohawk Mountain Ski Area yra Berkshire kalnų atšlaitėse, ant Conn. Rt. 4, tarp Rt. 7 ir Rt. 8, penkiolika minučių į vakarus nuo Torrington, Conn., pusvalandis kelio į šiaurę nuo Waterbury, Conn. Slidinėjimui ras didžiausią ir gražiausią Connecticuto vietovę. Neslidinėjimui galės pasidžiaugti gražia gamta, bei lietuviška kompanija.

Visi rytinio pakraščio lietuviai slidinėjimui ir neslidinėjimui kviečiami ir raginami su pilnom šeimom atvykti, pasibuvoti, pasidžiaugti gražia gamta, bei lietuviška kompanija.

Organizatoriai: Waterbury Lietuvių Jaunimo Komitetas, Neries Skaučių Tuntas ir Panerių Skautų Vietininkija. Talkininkauja

ALT S-gos PHILADELPHIJOS SKYRIAUS VEIKLA

ALT S-gos Philadelphia skyriaus visuotinis susirinkimas įvyko 1968 II 4 d. Susirinkimui pirmininkavo inž. Č. Tamašauskas, o sekretoriavo P. Lichutinas. Susirinkimą atidarius tylos minute pagerbti mirusieji skyriaus nariai.

1967 m. gerokai padirbėta. Premijų įteikimo proga suruoštas muzikos ir literatūros vakaras. Skaitlingai dalyvauta Sąjungos seime. Suruoštas parengimas, atsišaukimai Bostono lietuvių teatrui su "Nuodėmingu Angelu".

Pagerbti sukaktuvininkai J. Česonis ir A. Impolėnas. 1967 m. Dirvoje skelbtas konkursas: "Laisvame Pasaulyje veikiančios studen-

tų organizacijos — Jų ideologija ir struktūra", už kurią buvo skiriama 100 dol. premija. Niekam neparašius šia tema straipsnio, panaikinamas, o skyriaus valdyba įpareigota 1968 m. sudaryti komisiją, kuri paruoštų konkurso taisykles ir parinktų temą. Premijos suma 100 dol.

Metus skyrius baigė su virš 800 dol. likučiu. Iš šio likučio 50 dol. paskirta skyriaus nariui į Vilties Draugiją padidinti. 25 dol. Nepriklausomybės Fondui ir 25 dol. L. L. Kovų Karo Invalidų Draugijai.

Labai gražų pavyzdį davė trys Philadelphia skyriaus nariai, kurie sudaro ALTS Rytų Apygardos Valdybą: pirm. A. Jonys, sekr. Br. Vigelis, išd. Br. Valius. Apygarda kasoje turėdama nepilnus 600 dol. įstojo į Vilties draugiją su 500 dol. įnašu. Ši suma valdybai, o ypač pirmininkui, lengvai nesudarė, reikėjo daug padirbėti, ruošiant L. Sukytės, "Nuodėmingo Angelo" ir gegužinę, kad ją sukeltų.

Į 1968 m. skyriaus valdybą išrinkta: P. Didelis, V. Gruzdis, P. Jonkus, A. Jonys, V. Matonis ir Br. Vigelis. Kandidatai J. Česonis ir J. Kaulinienė. Į skyrių įstojo A. Bigienienė ir D. Gasytė.

Po susirinkimo sekė ponų paruoštos vaišės.

Vaišių metu pagerbti keturi aktyvūs skyriaus nariai — sukaktuvininkai, kuriuos sveikino skyriaus pirmininkas P. Mitalas, įteikdamas kiekvienam po J. Juodžio paveikslų albumą "Tautos Kelis". 70 metų sukaktį šventė P. Davidonis — vietos verslininkas, visuomet skyrių paremęs pinigais ir P. Jonkus — teisininkas, o 60 metų sukaktį — inž. Č. Tamašauskas — Korp! Neo-Lithuania filisteris ir A. Jonys — Rytų Apygardos pirmininkas. Sukaktuvininkams sugiedota ilgiausių metų ir palinkėta sveikatos.

Apygardos pirmininką A. Jonį dar sveikino raštu: Centro Valdybos pirm. T. Blinstrubas, Nepriklausomybės Fondo pirm. E. Čekienė, Dirvos redaktorius J. Čiuberkis, New Yorko — Brooklyno skyriaus pirm.

ir remia Waterburio Lietuvių Moterų Klubas, ALTO skyrius ir LB Apylinkės skyrius.

"Abiejingam slidinėjimui orui esant, atidėjimo klausimu teirautis pas: L. Garsienę, Watertown, Conn., tel. 274-5247 arba B. Žukaitę, tel. 756-3133.

• SLA 50 Seimas nutarė, kad SLA Pildomosios Tarybos rinkimai būtų atliekami per vieną mėnesį. Šiais metais šie rinkimai įvyks kovo mėnesį. SLA kuopų valdybos sukviečia kovo mėnesio priimtinausią dieną visuotinių narių susirinkimą, iš anksto pranešdamos apie Pildomosios Tarybos rinkimus. Visi Susirinkimo Lietuvių Amerikoje nariai kviečiami dalyvauti šiuose svarbiuose rinkimuose.

• Chicagos skautės ir skautai ruošia Kaziuko mugę. Mamytės, tėveliai ir visuomenė kviečiami į Jaunimo Centrą kovo 3 d., 11 val. ryto į atidarymą.

DĖMESIO DIRVOS SKAITYTOJAMS CHICAGOJE

MECYS ŠIMKUS, teisininkas, turįs ilgametę praktiką, tiksliai, tvarkingai ir greitai užpildo INCOME TAX blankus. Adresas: 4259 So. Maplewood, Chicago, Ill., tel CL 4-7450 arba YA 7-2046. Kasdien 9-8 val.

RITAI JUCAITYTEI

tragiškai žuvus, jos tėveliams ir broliui ANTA-

NUI reiškiamė gilią užuojautą

Ona ir Juozas Žemaičiai

A. A.

RITAI JUCAITYTEI

tragiškai žuvus, jos tėvus ir broį nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

K. E. Gaižučių šeima

A + A

RITAI JUCAITYTEI

mirus, nelaimės ištiktą JUCAICIŲ šeimą, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Viktorija, Stefa ir Aleksas
Bakūnai

VASARIO 16 CLEVELANDE

(Atkelta iš 7 psl.)

Inž. R. Kudukis, padėkojęs, kalbėtojams įteikė dovanai po knygą apie Lietuvą.

Inž. Ad. Damušis kruopščiai surinktais faktais atskleidė komunistų propagandinio melo sėkmes ir nesėkmes, siekiant patraukti laisvojo pasaulio, ypač Amerikos, viešąją opinią savo pusėn. Konkrečiais duomenimis ir skaičiais išdėstė tikruosius faktus okup. Lietuvos gyvenime, jais parodydamas komunistų propagandos melą visoje jo nuogybėje.

Inž. A. Damušio kalba buvo įdomi ne savo šventiška oratorija, bet sugebėjimu atkreipti klausytojų dėmesį į faktus, kurie kartu yra ir kelrodžiu mūsų tikslų siekiant ir bendrą darbą dirbant.

Meninėje iškilmų dalyje solistė Juzė Kristolaitytė-Daugėlienė padainavo ariją iš operos "Dalia" (B. Dvariono) ir Vl. Jakubėno kūrinį "Gėlės iš šieno". Akompanavo G. Karsokienė. Svečias iš Chicagos, baritonas Alg. Grigas dainavo dvi Vl. Jakubėno kompozicijas — "Laisvųjų dainą" ir "Liūdnas eilėraštis", akompanuojant R. Brazaitienei. Viešnia Roma Mastienė dainavo A. Kačanausko "Gedumas" ir J. Gruodžio "Rugėgėlės", akomp. R. Brazaitienei.

Po solistų pasirodymo Čiurlionio Ansamblis, vadovaujant muz. A. Mikulskiui, patiekė visą virtinę šventei pritaikytų kūrinių, kaip Maironio Lietuva Brangi, V. Paulausko Savanorių Maršą, J. Žilevičiaus Laisvės Tėvynei numylėtai. Po to moterų choras patiekė į dangų žvaigždės ren-

A. Budreckis, Elizabeth skyriaus pirm. P. Lanys ir eilė pavienių asmenų. (pm)

LOS ANGELES

VAKARAS SU BRAZDŽIONIU

Brazdžionio poezijos rinkinei leisti komitetas Los Angelese kovo 2 d., 7:30 val. vak. šv. Kazimiero parapijos salėje renkia vakarą su Brazdžioniu. Ta proga Komitetas praneš apie savo veiklą ir kaip vyks tolimesnis knygos leidimo darbas. Žodį tars ir autorius Bern. Brazdžionis. Vakara praves komiteto narė rašytoja Alė Rūta.

Meninėje dalyje Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris vadovaujamas D. Mackialienės, atliks pirmą kartą scenoje, patriotinę poeto Bernardo Brazdžionio poemą "Vaidilą Valiūną".

Po programos mecenatės S. Puikūnienės kvatė ir dail. J. Paukštienės komitetui padovanoto puikios paveikslų atitekimas kuriam nors iš vakaro dalyvių.

Vakaro pelnas skiriamas Brazdžionio poezijos rinkinei išleisti. (a)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

kas iš J. Karnavičiaus operos "Grażina". Ištos pat operos, chorui dalyvaujant, jauno bajoro ariją išpildė sol. Alg. Grigas, sekant Udrio dainai su tuo pačiu solistu iš op. "Pilėnai", muz. V. Klovos. Solistė R. Mastienė gražiai įsijungė į B. Budriūno sukurta Mano protėvių žemę. Pabaigai dalyvaujant visiems 3 solistams, buvo patiekta S. Šimkaus kantata "Atsisveikinimas su tėvyne". Pianiniais akompanavo R. Brazaitienė, D. Karsokienė ir R. Babickas. Prie vargonų — D. Brown.

Iškilmės buvo baigtos S. Šimkaus "Lietuviais esame mes gimę".

ALT skyriaus pirm. K.S. Karpius padėjo visiems prisidėjusiems prie šventės savo dalyvavimu ar darbu. Solistas apdovanojant gėlėmis, prisiminta ir Karpius 50 metų veikla Clevelande.

Iškilmės pasibaigė. Liko išspūdziai, kurie visuomenėje visuomet bus įvairūs. Kai vienoms atrodo per ilgą ir bereikalingais priedais išpūsta programa, kiti gi suprantą, jog tokios iškilmės vyksta ne kas savaitę ir kad šventiškos nuotalkos visuomenėje nesukelsi vienos valandos formalu minėjimo atlikimu. Nuomonėmis dalinamasi ir dėl kitų reikalų, kurie turėtų būti sprendžiami kur kas visuomeniškesniu ir lietuvių visuomenės vardui nekenkiančiu būdu.

HELP WANTED MALE

PLASTIC ENGINEER

And MOLD MAKERS in Florida For a family molding and small automatic presses. Must be able to estimate and design for 10 man shop harmoniously. Excellent salary, benefits and working conditions. ACT NOW.

R. B. & W. Industrial Plastic Prod. 14025 N. W. 58th Ct. Miami Lakes, Florida 33012 Or call collect 305 — 822-3223 (21-23)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED SKILLED HELP MACHINE MAINTENANCE, DIE REPAIR, LATHE HAND, BENDER REPAIR.

Must have experience working on Moulding & Stamping Dies. ROMEO METAL PRODUCTS 80380 Scotch Settlement Rd. Romeo, Mich. (19-28)

EXCELLENT OPPORTUNITY FORMEN

With mechanical aptitude to become machine adjusters in mediums sized plastics company. Prefer men looking for steady employment and willing to grow with the company. Apply for interview, 7000 E. 15 Mile Rd., Warren, Michigan. (23-29)

WANTED JOURNEYMAN BORRIG MILLS NIGHTS

Full benefits SIARTO MACHINE & TOOL 21000 W. 8 Mile Southfield, Mich. 313 — 444-1474 (23-26)

FEMALE

CLERICAL TYPISTS — Immediate openings for young women with good typing abilities and math aptitude. Some knowledge of the comptometer is necessary. If you have these qualifications call for an interview appointment at Acme Quality Prints, Inc. 213 — 872-4800, Extension 205. An Equal Opportunity Employer (20-26)

PUBLIC HEALTH NURSE — Immediate openings in semirural official agency with expanding generalized program. B. S. P. H. N. required. Salary dependent on qualifications and experience. Liberal personnel policies. Michigan State University and cultural advantage of Michigan's State Capitol. Lansing within twenty miles. Write B. P. Brown, M. D., Director, Eaton County Health Department, 319 E. Lawrence, Charlotte, Mich. (23-26)

A + A

Buvusiam VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO REKTORIUI

Prof. inž.

JULIJONUI GRAUROGKUI

mirus, jo žmonai OLGAI ir sūnui prof.
JURGIUI su šeima reiškiamė gilią
užuojautą

Amerikos Lietuvių Inžinierių
ir Architektų Sąjungos
Centro Valdyba

A. A.

gen. KAZIUI TALLAT-KELPŠAI

mirus, jo žmonai JANINAI, sūnui AL-
GIUI, giminėms ir artimiesiems gilią
užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Ona Karnėnienė,
N. ir Ed. Schultz
su šeima

Mūsų mielajam

gen. KAZIUI TALLAT-KELPŠAI

mirus, giliam liūdesy likusiai
jo žmonai JANINAI,
aūnui ALGIUI, giminėms ir artimiesiems
nuoširdžią užuojautą reiškia

Kazimiera ir Aleksas Laikūnai
Juratė ir Vitas Kokliai